

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Motiva aliquot ad tolerandas æquo animo iniurias. Cap. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

Et corporalibus mains honore. Idem pati eius iacturam per humanas linguas, maxime bonorum, est magna pœna. Ab hac autem pœnâ nullus est liber. Nihil est, inquit S. Nazianzenus, quod à lingua sagiat à tutum sit, ac immune. Et S. Hieronymus: Fieri non potest, ut absque morfu hominum vite huius curricula quis pertranseat. Quod tamen Sancti pro beneficio habent. Cùm S. Iacobo cui-dam, ut scribit Theodoretus, dæmon minaretur: Te tantâ iniuriâ infamabo, ut nemo te vllâ ex parte aspiciat; respondit: Agam tibi gratias. Inuitus enim tuum inimicum beneficio afficies, ut qui efficies, ut magis verfer in Dei recordatione.

CAPVT TERTIVM.

Motiva aliquot ad tolerandas æquo animo iniurias.

44. **S**exta veritas. Positis his veluti fundamentis, quòd necessariò debeamus pati in hac vitâ; Sex sunt causæ, ob quas Deus homines permittit affligi. Quatuor enumerat, & exemplis ac testimonis S. Scripturæ illustrat Abbas Theodorus apud Cassian. vel ob probationem, vel ob emundationem, vel ob merita delictorum, vel ob manifestandam solummodo gloriam Dei & opera. At S. Bern. in Sententiis, asperitatis flagelli Diuini, aut quinque esse causas, ut ab iniquitate corrigat: ne quis de collatâ virtute superbiat: ut virtus hominibus innotescat: ut alios eius exemplo cõpescat, ut corona cumuletur & crescat; hoc est, ut suppeditetur materia meritorum, quam Deus solet præbere iis, quos aliàs probauit esse constantes in suo seruitio, & aduersis non cedere, nec vllâ probatione egere. *Sexta causa est, ut homines ad se trahat, idque facit tum malis, ut eos abducatur à vitâ malâ, iuxta illud Psalms: Cùm occideret eos, quarebant eum, & reuertebantur, & diluculo veniebant ad eum: tum ut à seculari statu ad religiosum vocet. Multos enim & Sanctos & alios per aduersitates auulsit à sæculo, & ad vitam Eremiticam vel cœnobicam attraxit. Exempla habes apud nostrum Hieronymum Platam: tum ut cœlestia bona appetamus. Vnde, inquit S. Augustinus, Miscet Deus tribulationes gaudis terrenis: nisi ut tribulationem sentientes, & amaritudinem, discamus aternam desiderare dulcedinem. Excitare ergo nos debemus ad patiendum alacriter, ut faciamus ex necessitate virtutem. Cogita, inquit S. Chrylost. quòd, siue velis, siue nolis, calamitatem patieris: quòd si gratè, maxime lucraberis: si verò agrè & impatienter seres, neque illam ita minorem facies, sed maiorem reddes procellam. Cogitantes ergo quòd necessitatis est, hoc nostra voluntatis esse faciamus &c. Si magno & virili animo aduersos tuleris casus, & pro maledictione (id est hominum de te malè loquentium.) Deo referas laudem, hoc pacto, quæ præter spem euenerint mala, in voluntatis officium commutabis. Nemo sibi pro-*

mittat, inquit S. Augustinus, quod Euangelium non in PL. 46i promittit. Fratres mei, obsecro vos, attendite Scripturas nostras, si aliquid sefellereunt, & si aliquid dixerunt, & aliter accidit, quàm dixerunt. Non promittunt nobis Scriptura nostra in hoc sæculo, nisi tribulationes, pressuras, angustias, tormenta, dolores, abundantiam temptationum. Ad ista nos precipuè patemus, ne imparati desiciamus.

Præparatio autem duobus modis fieri potest. Primus, si expectemus aduersos casus, à quibus videmus neminem esse liberum. Secundus, si alienos videntes, similibus nos breui impetendos credamus. Pulchrè id explicauit Seneca: Vnde nobis tanta in deploratione nostri pertinacia: quòd nihil nobis mali, antequàm eueniat, proponimus; sed ut immunes ipsi, & aliis pacatus ingreffi iter, alienis non admonemur casibus, illos esse communes. Tot præter domum nostram ducuntur exequia, de morte non cogitamus. Tot diuitum subita paupertas in oculos incidit, & nobis nunquam in mentem venit, nostras quoque opes, æquè in lubrico positas. Necessè est itaque magis corruamus, qui quasi ex inopinato ferimus. Quamultò antè præuisa sunt, languidiùs incurramus. Vbi tu scire te ad omnes expositum ictus stare, & illa, qua alios tela fixerant, circa te vibrasse: velut murum aliquem, aut multo hoste obsessum locum, & arduum a se sensu adeas inermis, expecta vulnus, & illa superne volentia eum sagittis piliq, saxa, puta in tuum vibrata caput. Quoties aut ad latrus aut post tergum ceciderim, exclama: Non decipies me fortuna, nec securum aut negligenter opprimes. Scio, quid paret, alium percussisti, me petisti &c. Hic vos error decipit, hic effaminat, dum patimur, qua nunquam nos posse pati prouidemus. Aufert vim præsentibus malis, qui futura prospexerit.

Porro ut constanter feramus æquo animo, & libenti, mala, quæ nos innadunt, aut potius bona amara tribulationum, præsertim vibrata linguis censorum aculeatis, bonam opinionem de nobis, famam & honorem lædentibus, his excitamentis iuuabimur:

Primum Excitamentum sit, quòd tolerando linguarum vulnera, eo modo, quem infra explicabo, iusti liberantur à peccatis, quoad culpam, & quoad pœnam, dignique redduntur, ut ad cælum sine pœnis Purgatorij admittantur, idque ad magnam gloriam. Idcirco pudicè quoque conuersantem Dominus nunc ex tribulationum & agritudinum flagello castigat, inquit S. Gaudentius Episcopus Brixie, ne in illo sordium aliquid futurus ignis inueniat. Sed ut per exiguas plagas breuissimi temporis, ab omnibus purgatus maculis, securior ad aternam migrare patriam mereatur. Nam si de tribulatione in genere Spiritus sanctus dicit: Pius & misericors est Deus, & remittet in die tribulationis peccata; Et apud Tobiam sic loquitur Sara ad Dominum, edocta patientiæ vim: In tempore tribulationum peccata dimittis his, qui inuocant te; multò magis id præstat illud tribulationum genus, quòd maxime lentimus, quòd magis, quàm mortem dete-

detestamur: quod affe...
mur, & malle nos esse mortui, quam vivere...
fames, & inglorij...
Cum ergo summum, inimicis solum nostrum...
malum sint peccata; & pena tunc debite gratia...
sima, magnum beneficium est, hanc mala...
dere, praedidio tribulationum, & patientiam...
toleratarum. Pulchrum legimus exemplum in...
Vitis Patrium, hanc doctrinam confitens, de...
quodam probro iuvene, manente penes quem...
dam ebriosum senem, qui operabatur vineam...
tam in die, & vendebat eam in vicino vico, & bibebat...
quod accipiebat de pretio eius, & praeceperat iuveni illi...
qui manebat cum ipso, & qui similiter operabatur...
ipse vineam manentem, tollebat eam, & vendebat senex...
& ambarum manentium pretium expendebat in vino...
illi autem Frater asserbat tantummodo modicum pa...
nem ad seram. Et cum hoc iugiter faceret triennio, nihil...
locutus est Frater ille. Post haec vero dixit Frater ille in...
semetipso: Ecce nudus sum, & panem cum egestate co...
medo, surgam ergo, & discedam hinc. Iterum autem...
cogitavit in semetipso dicens: Vbi habeo ire? Sed eo hinc...
ego enim propter Deum sedeo in hac vita communi. Et...
statim apparuit illi Angelus Domini dicens: Nusquam...
discedas, veniemus enim vras ad te. Et rogavit Frater...
ille Senem illum ipsa die, dicens: Non discedas hinc...
quia quia veniet hodie me, tollere me. Cum ergo sa...
ta fuisset hora, qua solebat Senex descendere ad vi...
cum, dixit Frater: Non veniet hodie, fili, iam enim tar...
da est. Et ille dixit ei, omnibus modis, quia veniet...
cum cum eo loquere dormiunt in pace. Senex autem...
stebat, dicens: Heu me fili, quia multis annis vno sub...
negligentia, tu autem in parvo tempore saluasti ani...
mam tuam per patientiam. Et ex illa hora factus est...
senex sobrius, & probatus. Patiamur ergo sine cul...
pa libenter. Deus enim hac ratione expiabit in...
nobis peccata nostra, & poenas eis debitas. Quod...
vique adeo verum est, ut dum iustis tri...
bulamur, quia vera nostra delicta ab aliis mur...
muratoribus vulgantur, id aequo animo ferre,
illa abolent. Licet criminibus obiectis non careas, in...
quit S. Chryostomus, & haec tamen elius ad Pu...
blicani exemplum; Pharisaei criminationem aquani...
mister ferens. Fulsit hoc ipsam alibi explicat idem...
Sanctus: Si inimicus opprobriaverit tibi crimen, cuius...
tibi conscius es, tu vero audiens non conituriis illi vi...
cissim, sed cum amaro gemitu Deum imploras, proxi...
mus omnem culpam deposuisti. Rogo, quid hoc poterit...
esse saluus? quid ad criminum abolitionem facilius...
Publicanus in rapinis ac violentis vita tempus omne...
consumperat. Pharisaeus ad summam pervenerat insti...
tiam, ut qui facultates suas dissiparet in pauperes assi...
dulgere, ieiunaret, purus a rapinis: At Publicanus des...
pectus a Pharisaeo, non retorsit contumeliam, neque vi...
cissim dixit conituriis, sed amare suspirans, peccatus...
percussus, hoc tantum dixit: Propitius esto mihi pecca...
tori, & descendit iustificatus. Vides celeritatem? Accepit...
probrum, & abluit probrum, & criminum accusatio...
facta est illi criminum remissio, & hostis insciens factus...
est beneficus. Quos labores exant Publicano subeundis, in-

innando, huius dormiendo, & vigilando, bona sua egenis...
impertiendo, longo tempore in facio, & cinere sedendo...
ut illa tam multa peccata posset deponere: At nunc cum...
nihil tale fecerit, simpliciter verbo omnium deposuit in...
quitatem: ac protra conituriis; Pharisaei, qui videbatur...
illum contumeliam afficere, pepererunt illi iustitia coro...
nam, id est, sine sudoribus, sine laboribus, & absque longi...
temporis mora. Vides quanta adferat inimicorum ex...
probatio (etiam ob vera crimina) si modo eam Phi...
losophico pertuleris animo? Tristitia namque & do...
lor, quem tribulationes causant in nostra natura...
ra correpta, in parte inferiori, consumit pecca...
ta: Tristitia, inquit S. Chryostomus, ad id nobis da...
ta est, non ut in morte, aut alia de dolentibus, sed ut de...
leamus peccatum, quasi morbum illius remedium. Sicut...
ergo remedium lippitudinis illam tollit, non alios mor...
bos, sic tristitia tollit peccatum, &c. & ut tinea ipsum...
corrodit, & absumit. Et reddit animam purgatam...
multoque quam antea palchritorem, & pretio...
sis lapidibus ornata. Permittit, d. Verbum, (dice...
bat B.M. Magdalena de Pazzi) demones consi...
gere cum seruis tuis, eos ut facias gloriosiores. & quare...
maiores eis gratiam dare vis, & maius lumen ad te...
cognoscendum, tanto magis fabricas fornaces, & ignes...
in quibus purgantur corda ad instar auri, & appareat...
illorum virtutes, tanquam lapides digni & pretiosi. Sic...
etiam Christus Dominus S. Brigitta dixerat: 49.
Animi mei sunt, quasi aurum purissimum in meo con...
spectu: ideo est modico igne probentur, non tamen re...
linquo ressed est ad maiorem eorum remunerationem. 1.1. Reu.
Et alio in loco: Sunt qui plus timeant peccare contra 1.1. Reu.
me, & offendere voluntatem meam, quam de aliqua 1.1. Reu.
pena, magisq, in aeternum cruciarentur pena intole...
rabili, quam me provocarent scienter ad iram. His da...
tur tribulatio corporis & cordis, ut Petro & Paulo, &
aliis Sanctis, ut quicquid in hoc mundo deliquerint, in...
mundo emittent, vel ad maiorem gloriam, & aliorum...
exemplum purgantur ad tempus. Et alibi Christus 1.2. Reu.
Dominus ait: Omnes mali & boni adiutant se in 1.2. Reu.
vicem, ut mali propter bonos supportentur, boni vero 1.2. Reu.
propter malitiam malorum sublimius coronentur. Be...
ne ergo nobis spem facit huius boni S. Grego...
rius: Quicquid in nobis polluerunt opera, diluunt la...
menta, & si quid adhuc culpa delectationis inquinat, 1.9. mor.
pena meritis tergat. Hunc persecutionum effe...
ctum tali similitudine illustrat S. Dorotheus: 1.1. Reu.
Qui debitor alicuius fuerit, donec reddiderit debitum, 1.1. Reu.
quous locorum abeat, debitor est, nec habet potestatem 1.1. Reu.
sedendi cum quiete. Quid si afficiatur ignominia ab 1.1. Reu.
hominibus, erabescit, & tunc debitum solvit, & soluto 1.1. Reu.
debito liber cum fiducia & audacia potest in populo 1.1. Reu.
esse, & ubicunque voluerit, sedere. Sic homo cum pa...
tienter rulerit iniurias, ignominias, damna, ob peccata 1.1. Reu.
commissa, humilitatem discit & laborem, & ita recedunt 1.1. Reu.
ab eo peccata, iuxta quod scriptum est: Vide hu...
militatem meam & laborem meum, & dimitte vni...
uersa delicta mea. Querit S. Augustinus cur Iose...
phus Simeonem in vinculis tenendo, & Bena...
minum de domo paternam auferendo, Patris sui 1.81. de
angustias cumulat, & respondet, id non sine 1.81. de
pecu-

L. libel.
16. n. 18.
Rolv. p.
61. n. 18.

hom. 12.
in capit.
Rom. in
moral.
tom. 1. h.
cont. spe.
sta. & de
David.

Luc. 18.

47.

h. p. ad
pop.

48.

4. p. vit.
cap. 14.

49.

1.1. Reu.
cap. 6.

1.1. Reu.
cap. 16.

1.2. Reu.
cap. 19.

50.

1.9. mor.
cap. 35.

1.1. Reu.
ser. 21.

1.81. de

1.81. de

peculati Dei providentiâ factum. Quia, inquit, sine minimis peccatis. Tacob esse non potuit, volens Deus ipsa parva peccata in hoc seculo, tribulationis igne consumere. implet in eo quod ipse per Spiritum sanctum dixit: Kasa figuli probat formam. Et homines iustos tentatio tribulationis. Et ergo sanctum Iacob, Deus voster vult, aurum purgatum, in futuro iudicio presentari. prius in illo omnes maculas abstersit, ut in eo, ignis ille arbiter, quod exureret, invenire non posset. Pulchrè hanc animam purgationem à peccatis per tribulationes declaravit Beatiſſima V. Maria S. Brigittæ: Deus, inquit, est sicut optima loquax, que pannum immundum ponens inter procellos, ut emotione aque fiat purior, et candidior, diligenter caute, ictus undarum, ne pannus submergatur. Sic Deus ponit in presenti amicis suos inter procellos paupertatis, et tribulationis, quibus ad eternam vitam purgantur: cum stodiens eos diligenter, ne vel nimia tristitia, vel tribulatione intolerabili demergantur.

Confirmatur hæc doctrina decreto Concilij Tridentini, quod statuit, pro peccato quoad poenam temporalem satisfieri, etiam poenis à Deo inflatis, et patienter toleratis. Maximè autem poenæ sunt hæc linguarum tribulationes. Itus calumnia, inquit S. Athanasius, grauius quam lapsus des ferunt. Est enim calumnia, seu, ut loquitur Spiritus sanctus, Homo qui loquitur contra proximum suum falsum testimonium, iaculum et gladius, et sagitta acuta. Quod illustrari potest doctrinâ à Deo traditâ S. Catharina, Senentis: oportet regi iniurias quam plurimas tribulationes, et improperias perbis et operibus usque ad mortem propter gloriam et laudem nominis sui nullifariè sustinere. Ergo tolerare eum patientiâ, et doloribus essentiarum, ac amore virtutum, propter meam gloriam et honorem. Sic enim agendo satisfiet pro culpis intantum, quod poena, quas ita tolerabit, vera caritatis virtute sufficiant in vobis et in aliis, ad satisfaciendum, atque premiamdum. In vobis quippe habetis fructum vitalem, extingitis vestrarum ignorantis macularum, et ego tradam oblivioni cuncta delicta vestra. In aliis vero satisfactionem propter vestra caritatis affectum, et illis donabo liberè, secundum dispositionem, quam in se recipientes et acceptabunt. Merito ergo V. Beda, Sciendum est, inquit, quosdam esse sanctos, ut testatur Evangelium, qui non veniunt in iudicium, sed transiunt de morte ad vitam: quia eisi aliquas stipulas, id est, parva peccata, superadificavit, ideo tamen lenia sunt, quod ignis tribulationis quem patiuntur hic, vel etiam poena mortis, poenitentiâ exurit: et hi tales, quia nihil in eis ignis sui invenit, statim dum à corpore separantur, transiunt ad vitam eternam. Mortuus est Roma, in eo tempore, vir sanctus et doctus P. F. Angelus de Paz Ordinis Minorum de observantiâ, in monasterio S. Petri in Monte aureo: post eius mortem cum Exorcista quidam, à diabolo (qui honestam matronam, Medici Nicolai Galliani uxorem, obsederat) percontaretur, ubi nam esset anima F. Angelii: respondit esse in cælo, et non attigisse Purgatorium, eò quod multa passus sit

à suis Fratribus. Et verum est, incredibilia passum, et in Hispaniâ, et Roma, uti audiui à Lectore quodam Theologie in dicto monasterio, dum ipse corpus à totâ Româ honoratum, pro sepultura expositum visitarem. Sed certius, h. 31. in est exemplum, quod refert S. Gregorius de Etrang. quodam Stephano, qui eos sibi præceteris credebatur amicis, qui sibi molestiam aliquam irrogassent, et gratias pro contumeliis agebat; damna sibi illata, lucra maxima existimabat; aduersarios omnes in adiutoribus et benefactoribus numerabat. Huic morienti Angeli multi visi sunt adfuisse, qui eius animam in cælum rectè deferrent: et ipse S. Gregorius eum inter Martyres sanctos ob eius patientiam, exitiam numerate non dubitavit. Quo exemplo Cardinalis Bellarminus vocatur ad commendandam patientiam.

Merito ergo sanctus ille Senex, apud Rufinum Aquileiensem, vexatus à quodam Fratre, qui ei panem necessarium ad victum et cellâ furabatur, et ideo famem patiebatur, cum morti esset proximus, et circumdassent eum Fratres, ardens eum Fratrem, qui solebat ei furari panem suum, dicit ei: Accede huc ad me, Frater, et apprehendis manum eius, et osculatus est, dicens: Gratias ago manibus istis, Fratres, quia per eas arbitror me intrare in regnum celorum. Quanto magis autem cælum appetit lingue iacula, quibus fama transfigitur, et ea patienti animo pro Deo libenter tolerentur. Quocirca Abbas Theodorus apud Cassianum, Persecutiones, inquit, et iniuria, que mala esse totius vulgi opinione censentur, quam sint vitales, et necessitates, hoc liquido comprobatur, quod sancti viri non solum eas nunquam vitare voluerunt, verum etiam virtute summa, vel appetentes vel fortiter tolerantes, amici Dei effecti, eterna vite sine stipendia consecuti. B. Apostolo concinente: Propter quod placeo mihi in infirmitatibus, in contumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo. Cum enim infirmor tunc potens sum, quia virtus in infirmitate perficitur.

Quando S. Pachomius à suo monasterio vidit cadaver Fratris mortui, qui vitam negligenter traduxerat splendidis vestibus indutum, et ferri ad sepulturam, præcepit eas auferri, et exuri, eumque sine psalmodiâ sepeliri. Quam eum ei adhiberi peterent propinqui defuncti, et Fratres domestici: Vos, inquit, maiores illi dolores per hunc honorem, quam putatis, acquiritis: ego autem, quantumcumque requiem ei, vel satisfactionem per hanc iniuriam præparo. Si ergo iniuria, quam cadaver illud sentit, attulit leuamen Purgatorij, Fratri negligenti, quanto magis adferet nobis, qui bene sentiamus iniurias linguarum, vel falsè nos acculantibus coram Superioribus, vel coram aequalibus detrahentium nobis, ad est, nostro ingenio, doctrinâ, prudentiâ, probitati, et non tantum dicta et facta nostra, sed quandoque intentiones, soli Deo noras, carpentium et

l. j. Reu. cap. 30.

scil. 14. cau. 23.

Prou. 25. 18.

cap. 4. dialog.

in Pf. 37. vers. 1.

1. de 7. verbis. c. 10. in

1. j. Vi. PP. n. 74.

Coll. 6. cap. 9.

2. Cor. 11. h. j. de Dani & Sab.

1. j. n. 24.

c. 39. tit.

h. 67. pop.

Mart. 6. 74. Mart.

h. 69. temp.

mordentium, bonum nomen nostrum instar
viperae. *Quia non vipera est lingua detractoris*
... *seracissima* inquit S. Bernardus, quae tres lethaliter
... *inquit vno. Nam a lingua non lancea est lingua ista*
... *profeda acutissima, quae tres penetrat idu vno. id est,*
... *detractorem, audientem, & eum cui detrahitur*
... *Sicut ergo Martyrium abolet peccata, ita detra-*
... *tores, accusatores &c. nos civiliter occidendi*
... *Omnia qui odit fratrem* (sanctus Alexander
... *Papa legis, qui detrahit fratri) homicida est. Hinc S.*
... *Petrus, teste S. Clemente, triplex esse dicebat homi-*
... *cidium: celsus, odij, & detractionis. Hec ergo perpeti-*
... *est, sibi, obire, martyrium. Beatus, inquit Climax, qui*
... *propter Deum quotidie maledictus & committit lacessitus;*
... *sibi vim fecerit, hic enim Martyrius tripudians, &*
... *Angelis patrem confidentiam, & gloriam merebitur. Ac*
... *proinde patienter ferendo talia, a peccatis ex-*
... *piatur, dignusque erit recto in caelos ingressu, tanta*
... *quam innocentis Martyris. Interrogavit quidam Fra-*
... *ter Abbatem Remensem, dicens: Quid est, quod Dominus*
... *in Euangelio dicit: Maiorem hac caritate nemo habet,*
... *quam ut quis animam suam ponat pro amico suo? Quo-*
... *modo hoc fiet? Respondit Senex: Si quis audit verbum*
... *malum a proximo suo, & cum posset ipse similia respō-*
... *dere tolerat, tamen in corde suo, & vim sibi facit; ne*
... *forte respondeat illi malum, & contristet illum; iste a-*
... *nimam suam ponit pro amico suo. Sic posuerat ani-*
... *mam: Isaacus S. Mart. Turon. Episcopus, valde de-*
... *tractationibus magnis sui Canonici & domestici*
... *Beccij, miracula Sancti huius expehtis, diu ex-*
... *agitatus, & ob id gloriam Martyrum assecutus,*
... *Nam sic de eo Ecclesia in Divino Officio dicit:*
... *O sanctissima anima, quae es gladius persecutoris non*
... *absulit, palmam tamen tamen martyrij non amisit. Atque*
... *ita S. Diadoc. aduersitates, quibus nunc exagita-*
... *mur, esse vice secundi Martyrij ait. Et ut olim*
... *Martyrum cruciabantur corpora, ita nunc Cō-*
... *fessorum cruciantur animi variis passionibus,*
... *contumeliis, despicationibus. Merito ergo S.*
... *Chryl. ait, Dauidem ex insidiis Saulis triplā, quadru-*
... *plāq, martyrij coronā redimitum esse. Etenim, qui pro-*
... *pter Deum seruauit hostem, eum qui semel atque ite-*
... *rum, imo frequenter, lanceam in caput illius vibraret,*
... *cum esset occidendi potestatem nactus, tamen pepercit*
... *ipsum, scire post prestam clementiam, fore, ut denuo*
... *ab illo impeteretur, perspicuum est. quod milies inter-*
... *fectus est animi proposito; milies autem interfectus pro-*
... *pter Deum, plurimas tulit martyrij coronas: qui quem-*
... *admodum & Paulus ait: Quotidie mortuus est propter*
... *Deum. Quocirca, ut concludam hoc punctum,*
... *dicam cum S. Chryl. sic dicta mea con-*
... *firmante: Cum rebus aduersis premitur, gaudeamus,*
... *hoc enim est peccatorum expiatio.*
... *Asscurauit nos ipse Deus: Si dimiseris homi-*
... *nibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater caelestis*
... *delicta vestra. Et: misericordes misericordiam conse-*
... *quemur. Quod ponderans S. Augustinus, Ex no-*
... *stro, inquit, iudicio, iudicat nos Deus, in potestate no-*
... *stra est, quomodo iudicemur a Iudice. Si misericorditer*
... *iudicemus in nos delinquentibus, misericorditer iudicant*

Deus de nobis in se peccantibus. Si animas nostras eth-
pinus peccatorum sordibus emundari, misericordiam
in nos peccantibus non negemus. Hoc ipsum Abbas
Coll. 9.
cap. 11.
Maith. 6.
Iaac apud Cassianum deducit ex illis verbis: Du-
mitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus
debitoribus nostris. O ineffabile, inquit, Dei
clementia, quae non solum orationis nobis tradit for-
mam, & acceptabilem sibi moram nostrorum insinuat
disciplinam, ac per necessitatem tradita formula, quae se
praecipit à nobis semper orari, irè pariter & iustitia
radices euellit, sed etiam rogantibus tribuit, eisq, referat
viam, quae clemens & pius erga se prouocent Dei iu-
dicium promulgati, & quodammodo potestatem tribu-
bit, quae iudici nostri sententiam possumus temperare,
ad veniam delictorum nostrorum: exemplo eum nos-
tra remissionis arctantes, dum dicimus ei: Dimitte nos-
tra debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus
nostris. Itaque securus huius Orationis fiducia, de sua
admissis veniam postulat, quisquis remissor erga suos
duntaxat, non erga Dominum sui exiteris debitores &c.
Ideoq, si clementer volumus iudicari, nos quoque erga
illos, qui in nos deliquerint, oportet esse clementes. Tanti-
um enim remittetur nobis, quantum nos remiserimus
eis, qui nobis quacunque malignitate nocuerunt. Vide
de eadem re S. Chrylogum & S. Gregorium
Nyssenum. Hinc Christus Dominus S. Brigitta
dixit: Amici Dei tribulantur in hoc mundo, aut ad mi-
nus supplicium in futuro, aut ad maiorem coronam in
caelo. Nam Petrus & Paulus pro insinua morte sunt,
sed Petrus amarius Paulo, quia plus dilexit carnem
Paulo: & quia Ecclesia mea accepit primum, debuit
& se mihi maiore morte conformare. Paulus vero quia
plus dilexit continentiam, quia plus laborauit, tan-
quam miles egregius, gladium obtinuit.
Secundum exortamentum, quod ad ferendas
patienter iniurias & tribulationes facit, est ma-
gna similitudo cum Deo, quam hinc assequun-
tur, qui pro eius amore patiuntur aduersitates.
Nihil est, inquit S. Chryl. ostentus, quod sic Deo si-
miles faciat, ut malignis atque ludentibus esse place-
bilem. Imo, ut idem alibi ait, hoc aequalem facit
Deo; hoc est, plus quam humanum. Deus enim, ut ait
Abbas Charemon apud Cassianum, nec fatigari
iniuriis potest, nec iniquitatibus hominum passibiliter
permoereri, semper scilicet manens perfecta bonitas, im-
mutabilisq, natura. Pulchre hanc veritatem declarat
S. Diadochus: Sicut, inquit, in cera, nisi multum te-
pesca & mollita sit, non potest sigillum imprimi; sic
nec in homine sigillum virtutis Dei (& ut infra loqui-
tur) sigillum Diuina pulchritudinis imprimi potest. Id-
circo Dominus S. Paulus dixit: Sufficit tibi gratia
mea: virtus enim mea (sic legit S. Diadoc.) in infir-
mitate persicitur (in nostro enim textu deest, mea.)
Apostolus vero ita gloriatur iniquis libetis: Ime igitur
gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me vir-
tus Christi &c. Vbi infirmitates vocat Apostolus, impu-
gnationes inimicorum verbi Dei. At qui impugnationes
ab inimicis verbi Dei, id est, Ethnicis, Haereticis,
sine dolore & pena sustinemus. Si ergo per illas
in animam nostram Dei pulchritudo & similitudo
L II impri-

Coll. 9.
cap. 11.
Maith. 6.
Chr. f. 67.
vlt. ad
71.
Nyss. l. de
Orat.
l. 3. c. 19. im
Addit.
56.
h. 1. o. 10.
Maith.
h. 1. 4. in
Acta.
Coll. 11.
cap. 6.
cap. 94.
2. Cor. 9.

imprimis multo magis per impugnationes & persecutiones aliorum, quas dum patimur, retinere amorem et haec persecutores, vix non tantum Deo similes, sed filij Dei reddimur. Hoc Salvator indicat: *Orate prosequentibus & calumniantibus vos, ut sitis filij Patris vestri, qui in caelis est, qui solem suum orti facit super bonos, & maledictus.* Unde & Centurio ille, uti notavit Theodoretus, non prius agnovit Christum esse Filium Dei, quam audire orantem pro persecutoribus suis: & tunc primum dixit: *Verè hic homo Filius Dei erat.* Quando Christus oravit pro se Patrem, non appellavit Patrem, sed *Deus meus*, ut quid *derequisisti me?* Quando verò pro suis persecutoribus oravit, suam à patientia & eorum amorem, dixit: *Pater ignosce illis, quia hoc inimicorum amore & patientia in persecutionibus ostendit se verum Filium Dei naturalem, non tam similem, quam eiusdem sedem Patre naturæ, & titulum Filij, quem habuit sibi debitum ex generatione æternæ, etiam habuit parcendo inimicis, & orando pro illis.* Idem S. Cyr. *Inter cetera, inquit, admirabilia virtutum, quibus indicia Divina Maiestatis expressit, paternam quoque patientiam, tolerantiam remore servavit.* Id est eo modo, quo Pater suam exhibuit patientiam faciendo, non puniendo inimicos suos. Idem si nobis Dominus & Deus & Pater est, inquit ibidem S. Cyr. *scilicet patientiam Dei pariter & Patris, quia & servas oportet esse obsequentes, & filios non decet esse degeneres.* Quasi verò in Deo, & quanta patientia, quod in contumeliam sua Malefatis, & honoris, instituta ab hominibus profana templis, & cetera signa, & sacra sacrilega, patientissimè sustinens, super bonos, & malos aequaliter facit diem natus, & lumen solis oboriri, & cum nubibus terram rigat, videmus inseparabili aequalitate nocentibus, & innocuis, religiosis & impiis, gratiam agentibus, & ingratis, Dei nutu tempora obsequi, elementa famulari, spirare ventos, fontes fluere, grandescere copiam mesium, fructus murescere vinearum, exuberare pomum arbutis, nemora frondescere, prata florere. Et cum crebris, imò continuis exacerbatur offensis Deus, indignationem suam temperat, & praestitutum semel retributionis diem patienter expectat. Dei ergo exemplo his, à quibus aliquid patimur, benefici sumus. Talis patientia non est vocanda humana, sed divina. Merito ergo eam in Christo mirabatur *Prascs* vehementer, tanquam non humanam. Unde Tertullian. *Qui, inquit, in hominis natura proposuerat latere, nihil de impatientia hominis innotuit est.* Hinc vel maxime *Pharisei* Dominum agnoscere debuisse: patientiam humani modis hominum nemo penetraret. Verè ergo Deo similes sunt, qui patiuntur æquo animo tribulationes, & hæc similitudo Dei facit illos esse perfectos in aliquo gradu, Deoque valde caros.

1.6. Reu. *Cap. 47.* *Animam homini, inquit Maria, que audit detractionem contra se factam, nec tamen malum cupit detrahenti, ornatur quasi pulcherrimè vestibus, intantum, ut Spiritus, qui est vnus Deus in tribus personis, concupiscat illam animam in Deitatis sue æternam dilectionem. Est enim actus ex maxime heroicis, & difficillimis, & raris. Hinc etiam Moyses à Deo vocatus sit, in misericordia super omnes homines, qui morabantur in Numidia terra, tamen quando contra Moysen & Aaron surrexerunt Core, & Dathan, & Abiron, alique Filiorum Israel 290. Viri Procetres Synagoga, & dixerunt non valde iniuriosa verba, sed tantum hæc: Sufficiat vobis, quia omni multitudine Sanctorum est, & in ipsis est Dominus; cur eleuamini super populum Domini? multo plura, & acerbiora regessit Moyses, & prius cecidit pronus in faciem, & tandem cum ab eo vocati Dathan & Abiron, venire nonissent, & effutissent aliqua contrarium, tratus est Moyses valde, & ait ad Dominum: Ne respicias sacrificia eorum secunda durum est, & difficile, tolerare æquo animo linguas & contradictiones. Qui ergo eas tolerat, Deo est similis, qui tam multa à nobis perpetui patitur & tacet, non punit statim, sed benefacit sæpe plus talibus, eosque conuertit. Merito ergo volens Dauid benefacere alicui, & posteris Saul inimicissimi, à quo tot persecutiones passus est, dixit: *Nunquid superest aliquis de domo Saul, & scilicet cum eo misericordiam Dei.* Quia, Dei proprium est misereri, & parcere: ut loquitur Ecclesiastes: quod qui faciunt, sunt similes Deo: si misericordiam appellatio Deum decet, itaque à Sanctis in Scriptura tribuitur, ait S. Gregor. Nyllenus, ad quid aliud re Dei sermo hortatur (dicens, Beati misericordes) nisi ut Deus simus, tanquam formati, & insigniti propria notà Deitatis: Hinc bene S. Aug. in Enchiridio, amor è c. 73. & amicorum, vocat amorem incipientium amor è verò inimicorum, vocat amorem perfectorum. Quocirca Abbas Chæretum apud Cassian. *Et qui ad imaginem Dei similitudinemque, peruenit, similem posuitendo patientia ac lenitatis affectum, nullus deinceps peccantium vitis irasci, sed veniam potius eorum condolendo, atque compatiendo, implorare, posse ad aliud premium peruenire, per quod (diligendo inimicos, & benefaciendo his qui oderunt nos) non solam imaginem Dei, & similitudinem præferamus, verum etiam filij Dei nuncupemur.* Ut sitis, inquit, filij Domini vestri qui in caelis est, qui facit orti solem suum super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. Quem effectum B. Iohannes affectum se esse cognoscens, ait: *Ut fiduciam habeamus in die Iudicii, quia sicut ille est, & nos sumus in hoc mundo. In quo enim infirma & fragilis humana natura esse, sicut ille potest, nisi se in bonos & malos, iustos & iniustos, ad imitationem Dei, placidè semper sui cordis extenderit caritate? Et hoc est, inquit S. Hieronymus, induere nouum hominem, ut monet Apostolus: imò induere Iesum Christum, ut alibi ait. Qui igitur conuersationem illius potest imitari, & vnuerfus in se exprimere virtutes, ut sit mansuetus, sicut ille fuit mansuetus, & humilis corde, &c. verberatus non respondeat, maledictus non remaledicat, sed vincat humilitate superbiam; iste indutus est nouum hominem, & dicere cum Apostolo potest: Vivo autem iam non ego, vivit vero in me Christus. Idem cum Apostolus hortatus esset suos**

enim actus ex maxime heroicis, & difficillimis, & raris. Hinc etiam Moyses à Deo vocatus sit, in misericordia super omnes homines, qui morabantur in Numidia terra, tamen quando contra Moysen & Aaron surrexerunt Core, & Dathan, & Abiron, alique Filiorum Israel 290. Viri Procetres Synagoga, & dixerunt non valde iniuriosa verba, sed tantum hæc: Sufficiat vobis, quia omni multitudine Sanctorum est, & in ipsis est Dominus; cur eleuamini super populum Domini? multo plura, & acerbiora regessit Moyses, & prius cecidit pronus in faciem, & tandem cum ab eo vocati Dathan & Abiron, venire nonissent, & effutissent aliqua contrarium, tratus est Moyses valde, & ait ad Dominum: Ne respicias sacrificia eorum secunda durum est, & difficile, tolerare æquo animo linguas & contradictiones. Qui ergo eas tolerat, Deo est similis, qui tam multa à nobis perpetui patitur & tacet, non punit statim, sed benefacit sæpe plus talibus, eosque conuertit. Merito ergo volens Dauid benefacere alicui, & posteris Saul inimicissimi, à quo tot persecutiones passus est, dixit: *Nunquid superest aliquis de domo Saul, & scilicet cum eo misericordiam Dei.* Quia, Dei proprium est misereri, & parcere: ut loquitur Ecclesiastes: quod qui faciunt, sunt similes Deo: si misericordiam appellatio Deum decet, itaque à Sanctis in Scriptura tribuitur, ait S. Gregor. Nyllenus, ad quid aliud re Dei sermo hortatur (dicens, Beati misericordes) nisi ut Deus simus, tanquam formati, & insigniti propria notà Deitatis: Hinc bene S. Aug. in Enchiridio, amor è c. 73. & amicorum, vocat amorem incipientium amor è verò inimicorum, vocat amorem perfectorum. Quocirca Abbas Chæretum apud Cassian. *Et qui ad imaginem Dei similitudinemque, peruenit, similem posuitendo patientia ac lenitatis affectum, nullus deinceps peccantium vitis irasci, sed veniam potius eorum condolendo, atque compatiendo, implorare, posse ad aliud premium peruenire, per quod (diligendo inimicos, & benefaciendo his qui oderunt nos) non solam imaginem Dei, & similitudinem præferamus, verum etiam filij Dei nuncupemur.* Ut sitis, inquit, filij Domini vestri qui in caelis est, qui facit orti solem suum super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. Quem effectum B. Iohannes affectum se esse cognoscens, ait: *Ut fiduciam habeamus in die Iudicii, quia sicut ille est, & nos sumus in hoc mundo. In quo enim infirma & fragilis humana natura esse, sicut ille potest, nisi se in bonos & malos, iustos & iniustos, ad imitationem Dei, placidè semper sui cordis extenderit caritate? Et hoc est, inquit S. Hieronymus, induere nouum hominem, ut monet Apostolus: imò induere Iesum Christum, ut alibi ait. Qui igitur conuersationem illius potest imitari, & vnuerfus in se exprimere virtutes, ut sit mansuetus, sicut ille fuit mansuetus, & humilis corde, &c. verberatus non respondeat, maledictus non remaledicat, sed vincat humilitate superbiam; iste indutus est nouum hominem, & dicere cum Apostolo potest: Vivo autem iam non ego, vivit vero in me Christus. Idem cum Apostolus hortatus esset suos*

est enim actus ex maxime heroicis, & difficillimis, & raris. Hinc etiam Moyses à Deo vocatus sit, in misericordia super omnes homines, qui morabantur in Numidia terra, tamen quando contra Moysen & Aaron surrexerunt Core, & Dathan, & Abiron, alique Filiorum Israel 290. Viri Procetres Synagoga, & dixerunt non valde iniuriosa verba, sed tantum hæc: Sufficiat vobis, quia omni multitudine Sanctorum est, & in ipsis est Dominus; cur eleuamini super populum Domini? multo plura, & acerbiora regessit Moyses, & prius cecidit pronus in faciem, & tandem cum ab eo vocati Dathan & Abiron, venire nonissent, & effutissent aliqua contrarium, tratus est Moyses valde, & ait ad Dominum: Ne respicias sacrificia eorum secunda durum est, & difficile, tolerare æquo animo linguas & contradictiones. Qui ergo eas tolerat, Deo est similis, qui tam multa à nobis perpetui patitur & tacet, non punit statim, sed benefacit sæpe plus talibus, eosque conuertit. Merito ergo volens Dauid benefacere alicui, & posteris Saul inimicissimi, à quo tot persecutiones passus est, dixit: *Nunquid superest aliquis de domo Saul, & scilicet cum eo misericordiam Dei.* Quia, Dei proprium est misereri, & parcere: ut loquitur Ecclesiastes: quod qui faciunt, sunt similes Deo: si misericordiam appellatio Deum decet, itaque à Sanctis in Scriptura tribuitur, ait S. Gregor. Nyllenus, ad quid aliud re Dei sermo hortatur (dicens, Beati misericordes) nisi ut Deus simus, tanquam formati, & insigniti propria notà Deitatis: Hinc bene S. Aug. in Enchiridio, amor è c. 73. & amicorum, vocat amorem incipientium amor è verò inimicorum, vocat amorem perfectorum. Quocirca Abbas Chæretum apud Cassian. *Et qui ad imaginem Dei similitudinemque, peruenit, similem posuitendo patientia ac lenitatis affectum, nullus deinceps peccantium vitis irasci, sed veniam potius eorum condolendo, atque compatiendo, implorare, posse ad aliud premium peruenire, per quod (diligendo inimicos, & benefaciendo his qui oderunt nos) non solam imaginem Dei, & similitudinem præferamus, verum etiam filij Dei nuncupemur.* Ut sitis, inquit, filij Domini vestri qui in caelis est, qui facit orti solem suum super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. Quem effectum B. Iohannes affectum se esse cognoscens, ait: *Ut fiduciam habeamus in die Iudicii, quia sicut ille est, & nos sumus in hoc mundo. In quo enim infirma & fragilis humana natura esse, sicut ille potest, nisi se in bonos & malos, iustos & iniustos, ad imitationem Dei, placidè semper sui cordis extenderit caritate? Et hoc est, inquit S. Hieronymus, induere nouum hominem, ut monet Apostolus: imò induere Iesum Christum, ut alibi ait. Qui igitur conuersationem illius potest imitari, & vnuerfus in se exprimere virtutes, ut sit mansuetus, sicut ille fuit mansuetus, & humilis corde, &c. verberatus non respondeat, maledictus non remaledicat, sed vincat humilitate superbiam; iste indutus est nouum hominem, & dicere cum Apostolo potest: Vivo autem iam non ego, vivit vero in me Christus. Idem cum Apostolus hortatus esset suos*

vt donarent sibi iniurias, sicut & Deus in Christo donauit nobis, subdit: *Esote ergo imitatores Dei, sicut filij carissimi*: ostendens, hac re homines per mansuetudinis & patientiæ Diuinæ imitationem, ad eod similes fieri Deo, vt euadant filij eius, qui suo patri dissimiles sunt in natura. Causæ autem cur tribulationes concilient homini similitudinem cum Deo, id est, perfectionem, sunt hæc:

Prima causa. Quia tollunt impedimenta perfectionis, & Diuinæ similitudinis, id est, peccata, vt supra dictum est: illis autem sublati anima redditur aptissimum vas, ad virtutes recipiendas, & dona Dei, in quibus perfectio consistit, & quæ faciunt hominem similem Deo, vt dicunt SS. Augustinus, Ambrosius, Basilus, Hieronymus, Chrysostomus, Damascenus, Bernardus. Ideo Christus Dominus intimæ amicæ suæ B. Baptistæ Veranæ Ordinis S. Francisci, inter alias præclaras doctrinas, & modos ferendæ crucis, hanc quoque tradidit: *Cognosce te esse magis obligatum illi, qui tibi malum fecit, quam ei qui bonum: illa enim persone sunt, quæ purgāt animam tuam, & pulchram faciunt, gratiosam, & acceptam in conspectu meo.*

Agnouerunt hoc etiam Ethnici sapientiores. Hinc Simplicius explicans ca. 13 Enchiridij Epicteti dicentis, Dei scopum esse, in calamitatibus immitendis, abstersionem macularum nostrarum, & morborum nostrorum medellam, hæc addit: *Si corporum medicinam exercentem, vrentem, incendientem, membra rescantem, & planè seuos carnisces imitantem, malum non dicimus, sed bonum: si medicus, cum gratiam habemus, tum mercedem numeramus, cur in medicinâ Dei non conquisitimus: neque enim iracundè, neque vindictæ cupiditate, nec prius meriti, nec nocendi causa, quicquam horum facit Deus, sed instar Medici, & Curatoris, & Parentis, ad nostram maximam vtilitatem. & (quod vno verbo rem complecti totam liceat) pro sua bonitate Diuinâ. Multiformis autem est Dei medicina: vt quæ alios morbu, inopiâ, ignominia, alios pestilentia, fame, terra motu, inundatione, naufragio, bello, alios penis humanis infligitur medicetur. Nec verò mala hæc sunt, sed bona, siquidem medicari bonum est.*

Secunda causa. Quia, vt ait S. P. N. Ignatius, *Quandò aliquis se arcibus Deo adstrinxerit & liberaliorem erga summam Maiestatem se præstiterit, tantò eum in se liberaliorem etiam experietur, & ipse idoneus in dies magis erit ad gratias & dona spiritualia vberiora recipienda.* Fundatur hoc S. P. Ignatij dictum in Christi pronisso: *In quâ mensurâ mensi fueritis, remetietur vobis.* Ad quæ verba à S. Marco additum est: *Et adicietur vobis.* Et S. Lucas, siue de fructu beneficiorum hominibus collatorum, siue vniuersaliter loquens ait: *Date & dabitur vobis: mensuram bonam & confertam, & coagulatam, & superfluentem dabunt in sinum vestrum: Atqui nullâ re possumus erga Deum maiorem liberalitatem &*

amorem ostendere, quam ex amore eius, patientiò iacturam bonæ opinionis, famæ & honoris: tum quia difficilius est hoc, (vnde multi malunt pati iacturam vitæ, quam boni nominis) tum quia, vt supra vidimus ex S. Thoma, *inter bona externa maximum est honor; quo in rebus humanis & corporalibus nihil potest esse maius.* Donando ergo hoc Deo, quod maximum habemus, ille, qui se non sinit vinci à nobis, donat nobis ea, quæ maxima sunt, id est, vt simus ei similes perfectione virtutum & gratiarum. Meritò ergo S. Chrysostomus, *Hoc, inquit, precipue mirandum est, non modò nihil omnino ledunt, qui talibus insidias machinantur, sed eos etiam faciunt oppugnatione meliores. Semper lignum crucis, inquit S. Bernardus, vitam germinat, balsamum sudat spiritualium charismatum. Non est sylvestris arbor, lignum vite est apprehendentibus eam. Arbor fructifera, arbor salutifera est.* Experientur id omnes proflus, qui hac ratione suam erga Deum ostendunt liberalitatem. Quorum è numero erat Apostolus, qui de se ita scribit: *Li- venter gloriabor in infirmitatibus meis &c. Cum enim infirmor, tunc potens sum, id est, virtute. Cur infirmitati non sanitatem, sed potentiam opponit? Respondet Primasius: Quia maxima potentia est infirmari. Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi.* Cur? respondet S. Cyrillus Hierosolymitanus, *Gloriatio Ecclesie Catholice, est omnis Christi actio: gloriatio verò gloriationum, est crux: id est, tribulationes, de quibus ibi Paulus loquitur; quia adferunt omnia bona virtutum, quæ sola sunt veræ materia gloria. Hinc de iisdem crucibus, tanquam de adherentibus secum omnem plenitudinem gratiarum loquens S. Petrus: Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis (in Græco non est, eritis, sed tantum Beati. At Tertullianus aduersus Gnosticos & Cyprianus legunt: Beati estis.) quoniam quod est honoris & gloria, & virtutis Dei, & qui est eius Spiritus, super vos requiescit.*

En quomodo tribulationes afferunt quicquid est virtutis Dei, & ipsum Spiritum Christi, fontem omnis perfectionis. Pulchrè ergo P. Balthasar Alvarez (vt scribitur in eius vitâ) accusatus apud P. Euerardum Generalem, quasi modum orandi sequeretur malum, cum hoc P. Visitator inquireret ex Commissionem P. Generalis, ita se animabat: *Si cupidus sumptuum, in suâ vineâ colendâ multas pecunias, & tempus expendisset, & post magna indiciâ copiosi fructus, videret eam grandine confringi ac destrui; quid is animo sentiret? Quod si grandines ille aureæ essent, quantam acciperet consolationem! multò siquidem maius illi esset lucrum, quam iactura vineæ. Aurei sunt lapides, valdeq, pretiosi contemptus: vehementer locupletant eos, qui nouerunt esse patientes. Sic S. Zeno Veronenfis lapides Pauli, grandinem felicem appellat. Clamat de profundis,*

C. 4. 1.

59. Augult. l. cont. Admiant. cap. 5. Ambros. de dign. cõd. hum. c. 2. & 3. Et l. de fugâ feculi. c. 4. Basil. 10. hexam. Hier. in c. 18. Eze. Chryl. h. 9. in Gen. Dim. l. 2. Sid. c. 12. Ber. f. 1. de Anno. 4. par. Chron. 5. Franc. to. 1. l. 7. 24.

61. 3. p. Cõl. c. 1. §. 12. Mat. 7. 2. Mat. 4. 24. Luc. 6. 38.

62. h. 2. r. in Math. f. 1. de S. Andr. 2. Cor. 12. 9. 10. 11. 63. Gal. 6. 1. 4. Cath. 13. 1. Petr. 4. 14. T. cap. 12. C. exhort. marty. & epist. 56. 64. c. 40. §. 7. P. 473.

& Paulus obrutus calamitibus beatis, cum pro nomine Domini latrones in itineribus, latrones in Civitatibus patitur, cum à Judais virgibus ter casus, naufragio irino diluitur, cum insani populi furibunda tempestate lapideis imbribus feliciter grandinat. Unde S. Chrysostomus malos vocat, bonorum agricolae: quia sicut agricolae terram aratris proficindendo fecundant; ita mali bonos linguis lacerantes efficiunt meliores: præbendo eis materiam meritorum. Idem Tertullianus Christianorum nomine prouocat persecutores. Cruciate, inquit, torquere, dammare, & atterite nos: probatio est patientiae iniquitas vestra. Semina non nisi corrupta & dissoluta facundius surgunt. Aliâ similitudine idem ostendit S. Augustinus: in torculari fructuosa pressura est, vna in vite pressuram non sentit, integra videtur, sed nihil inde emanat: mittitur in torcular, calcatur, premitur, iniuria videtur fieri vna, sed ista iniuria sterilis non est, imò si nulla iniuria accideret sterilis maneret. Quicumque ergo Sancti pressuram patiuntur, attendant Psalmum in quo Dauid se conculcatum ait ab inimicis, & à multis bellantibus contra eum. Declarauit hoc Deus pulchre per S. Agnetem, quæ apparet S. Brigitæ dixit: Veni filia, & impone tibi coronam factam ex septem lapidibus pretiosis. Quid verò est corona, nisi probatio patientiae, quæ ex tribulationibus constat, & à Deo lapidibus adornatur? Primus igitur lapis corona lappis est, quem apposuit ille tibi, qui contumeliose dixit, se nescire quo spiritu loquebaris, & esse tibi vitium mulierum moro, subtilius filare, quam de Scripturis disputare. Idem sicut lappis acuit visum, & accendit gaudium animi; sic Deus ex tribulatione accendit gaudium in animo, intellectum illuminat ad spiritualia, mortificatq; animam à motibus inordinatis. Secundus lapis est Sapphirus, & hunc apposuit tibi ille, qui fauorabilia loquebatur in facie tuâ, & in dorso detrahebat de te. Sicut igitur Sapphirus est caelestis coloris & seruat membra in sanitate; sic hominum malitia probat iustum, ut fiat caelestis, & seruet membra animae, ne superbia eleuetur. Tertius lapis est Smaragdus, hunc apposuit tibi ille, qui dicebat te dixisse ea quæ nec cogitabas, nec loquebaris. Idem sicut Smaragdus est fragilis ex se, sed tamen pulcher, & viridis: sic mendacium citius annihilatur, sed tamen pulchram facit animam, propter patientiae remunerationem. Quartus lapis margarita. Hunc apposuit tibi ille, qui amicum Dei te presente vituperauit, ex cuius vituperio plus turbabaris, quam de tuo. Idem sicut margarita est alba & pulchra, & alleviat cordis passionem; sic dolor caritatis introducit, Deum in animam, compescitq; passiones iræ & impatientiae. Quintus lapis est, Topazius: hunc apposuit ille tibi, qui amara loquebatur tibi, cui tu à contrario benedixisti. Idem sicut Topazius est aurei coloris, & seruat castitatem & pulchritudinem, sic nihil pulchrius & acceptius est Deo, quam ladentem se diligere, & pro persequentibus orare. Sextus lapis est, Adamas. Hunc apposuit ille tibi, qui fecit tibi corporale damnum, quod patienter tolerasti, & noluit eum dehonestare. Idem sicut Adamas non frangitur iustionibus, sed sanguine hirci, sic placet Deo hominem obliuisci, & negligere propter Deum damnum corporale, & cogitare semper ea, quæ Deus propter hominem fecit. Septimus lapis est Carbunculus. Hunc apposuit ille tibi, qui falsa annuntiavit tibi, id est, filium tuum Carolum esse mortuum, & patienter tulisti, committens voluntatem tuam Deo. Idem sicut Carbunculus lucet in domo, in annulo est pulcherrimus: sic homo, qui patienter est in amissione alicuius rei carissima sibi, prouocat Deum ad dilectionem sui, & in conspectu Sanctorum lucet, & placet, sicut lapis pretiosus. Idem, filia, sta stabilis, quia pro amplianda coronâ tuâ, adhibe aliqui lapides sunt necessarii. Hæc S. Agnes, vel potius Deus per S. Agnetem dixit pro consolatione omnium eorum, qui cum Christo positi sunt in signum, cui contradicetur, sine iustâ causa.

Idem sentiebat S. P. N. Ignatius de tolerantia aduersitatum, tanquam de fonte perfectionis. Nam, ut de eo scribit Ribadeneyra, Tanti aestimabat persecutiones ac vincula, quibus pro Christo fuerat vexatus, atque constrictus, eoque numero ponebat, ut aperire diceret. Si quæ à Deo creata sunt, omnia alterâ in parte statim collocarentur, in alterâ carcer, catene, probræ; vix illa omnia pro istis momentum vltimum habitura apud se, neque verò creatam vllam naturam posse latitiam talem in animo procreare, quæ equare possit gaudium illud Spiritus sancti, & purissimam alacritatem, quam eorum mentibus infundit Dominus, qui multa, magnaq; pro illius amore perulerunt. Ex quo interrogatus à quodam Patre (à P. Hieronymo Natali) quanam esset compendiosissima ad perfectionem via, respondit: Si multa aduersa, magnaq; pro Christi amore patiatur. Pete hanc gratiam à Deo. Nam cui Dominus hoc tribuit, multum tribuit. Hoc enim vno beneficio, multa, magnaq; eius continentur beneficia &c. Quæ verba S. P. N. Ignatium dixisse cum lacrymis P. Natali, ipse P. Natalis narravit Paulo Cicero, & hic mihi.

Merito ergo dicebat noster P. Balthasar Aluarez: Cui Deus oculos aperuit, ad discernendum quantum bonum in ipso habeat, etiam aperit, ut eodem lumine videat, quantum valeant, & aestimari debeant, omnia pernalta & aduersa, & agnoscat ea esse instar velocium postarum, quibus ingenia spacia, quæ inter animas & ipsam iniericent velocissimè percurrunt; & eum qui dicat esse impedimentum ac progressum retardare, iniuriâ afficere Diuinam potentiam. Si quis enim proficere cupit, eiq; placere, quoniam merito eum debet plus, quam se ipsum amare, merito etiam occasiones amabit, in quibus ei placere possit. Quæ occasiones cum sint euentus illi, quos cæcus mundus, infelicitates, infortunia, & onera appellat, & ipse talia non iudicabit, sed Dei studia fauores in se reputabit, & quidem ed maiores, quod illa grauiora erunt. Atque ita iure optimo S. Macarius, Christianorum gloriam & splendorem & diuitias caelestes esse ineffabiles, & laboribus atque sudoribus, tentationibus & certaminibus permixtis comparari, idq; totum à gratiâ Diuinâ proficisci. Tunc, inquit idem, opus gratiæ apud hominem perfectum constat, quando eius libera voluntas per multiplicem

h. 4. ad pop.

Apolog. cap. 50.

in Pl. 55.

l. 4. Ren. cap. 12. 4.

68. triplicem tentationem Spiritui sancto placere demonstratur, & ex temporum successu probationem & patientiam patefacit. Cumque id exemplis Sanctorum petitis ex S. Scriptura demonstrasset: concludit sic: *Hæc occasiones ex Scripturis attulimus, ut demonstrarem virtutem gratia Divina, homini collatam & donum S. Spiritus, quod fidelis anima mereatur accipere, multo cum labore, multaque patientia & longanimitate, nec sine tentationibus & probationibus comparari. dum libera voluntas per omnia afflictionum genera probatur.* Cum ergo pati iniurias, iisque exerceri, Dei beneficium sit, & præclarum donum, magnum est hoc sacrificium, offerre Deo iniurias tuas, quas mundi homines fugiunt & abominantur. Sed nos cum Moysè abominationes Ægyptiorum immolemus Domino. Quod S. Gregor. explicans, ait: *Simplicitatem conscientia, quam iniusti quique velut infamam abiectamque, despiciunt, hanc iusti in sacrificium vertunt, & excolentes recti puritatem, atque mansuetudinem Deo immolant, quam abominantes reprobi fatuitatem putant. Suprà autem dixerat, ad simplicitatem conscientie spectare; nullas iniurias contumelias reddere, pro maledicentibus orare, sapienter non resistere, percutienti mæxillam, alteram præbere. Quin ipsa caritas, quæ est, vinculum perfectionis, & in quâ essentialiter consistit perfectio vita spiritualis, principaliter in dilectione Dei, secundario in proximi dilectione, ut dicit S. Thomas, à patientiâ foliatur, & in patientiâ fundatur, ut ait S. Cypri. Tolle caritati patientiam, & desolata non durat. Tolle patiendi & tolerandi subtilitatem, & nullus radicibus, ac viribus perseverat. Idèd Apostolus ait: *Caritas patiens est.* Et Saluator: *In patientiâ vestrà possidebitis animas vestras.* Tales impetrant à Deo facilius omnes virtutes. *Qui deridetur ab amico, sicut ego, invocabit Deum, & exaudiet eum, inquit Iob. Quæ verba explicans S. Gregor. Afflicti animus, ait: sit Deo tanto proximus, quanto est à gratiâ humani favoris alienus, qui dum compunctus sese in precibus accingit, inde intra se supernæ exauditioni iungitur, vnde extra se ab humanâ laude separatur. Anima humiliata, & hostiles persecutiones passa, inquit S. Chryl. cum ab omni odio libera mente tranquillâ est, Dominumque, sedulo invocat, multum sibi supernæ auxilium conciliat. Idèd alibi ait, Orationem Annæ sterilis citius esse exauditam. Quoniâ enim æmula eius secunda, opprobria iactarat, asslexerat, maioreque dolorem reddiderat, à dolore vim mouendi maiorem accepit oratio. Deum verò illi conciliauit oratio, atque ut impetraret effecit. Sicque Samuel est partu editus. Enimvero (suprà dixerat) preces ipsas dictavit dolor: quapropter, & consuetim exaudita est, cum illas admodum cordatè scripsisset. Tales quippe sunt, quæ ex animi dolore funduntur, orationes. Nam pro chariâ fuit mens eius, pro calamo lingua, lacryma pro atramento. Quam ob causam ad hunc vsque diem eius supplicatio permansit. Indelebiles quippe sunt eiusmodi literæ, quæ illo tinctæ fuerint atramento. Et alibi ait, ob preces, Annæ afflicte, eam pueri matrem & patrem appellari posse. Quamquam enim & vir addiderat semen, huius tamen**

69. Exo. 8. 16. l. 10. mor. cap. 27. 70. Coloss. 3. 14. 1. 1. 9. 184. a. 3. & c. 10. de perfectione vite spirituales. l. de bono patient. 1. Cor. 13. 4. 71. Luc. 21. 19. Iob. 12. 4. l. 10. mor. cap. 25. hom. 1. in Genes. l. de Anna. l. 1. de

deprecatio vim, efficaciamque, semini præbuit, effectusque, ut Samuel a spiculatoribus exordiis nasceretur. Nec tantum, qui tribulantur & æquo animo ferunt tribulationes, citius exaudiuntur, sed in acquisitis virtutibus securius conseruantur & proficiunt. Extat hac de re præclara doctrina B. V. Mariae, multa in hac vitâ passæ, data S. Brigittæ: *Considera, quod mali vivere permittantur ad bonorum probationem, ut ex eorum moribus exasperati, patientia fructu remunerentur: sicut etiam per exemplum intelligere poteris. Rosa eminus suaviter redoleat, pulchra est visu, lenis tactu, & tamen non crescit nisi inter spinas, quæ sunt aspera tactu, deformes visu, nihil boni redolentes. Sic etiam boni & iusti homines, licet lenes sint patientiâ, pulchri moribus, suaves bono exemplo, non tamen proficere, nec probari nisi inter malos. Quandoque etiam spina defendit rosam, ne carpatur ante maturitatem. Sic mali occasio sunt bonis, ne excedant in peccatis: quandoque per eorum malitiam restrainantur, ne immoderata latitâ vel alio peccato dissoluantur. Nunquam etiam vinum bene seruat in bonitate suâ nisi in fase, nec iusti in virtutibus stare, nec proficere possunt, nisi probentur tribulationibus, & iniquorum persecutionibus. Ergo tolera eos, quamdiu Filius meus tolerat eos.*

Tertium excitamentum, quod nos mouebit ad patienter toleranda, quæ patimur, est cogitare, quod peiora mereamur, saltem in Purgatorio. Quâ de re S. Gregorius, *Tunc illarum conuitia bene toleramus, cum in secreto mentis ad mala recurramus: bene quippe videbitur, quod iniuria percutimur, dum conspiciamus, quia peius est, quod mereamur. Est aded efficax hæc recordatio peccatorum nostrorum, ad sedandos animi nostri impetus, qui exurgunt, dum tribulamur, ut idem S. Gregorius scripserit: *Quasi aqua igni extinguitur, cum exurgente seruore animi, sua cuiusque ad mentem culpa reuocatur. Sic nobis faciendum est dum tribulamur, exemplo Fratrum Ioseph, quia cum essent asperè tractati, & in carcerem coniecti à Ioseph, dicebant: *Merito hæc patimur, quia peccauimus in Fratrem nostrum, videntes angustias anime illius, dum deprecaretur nos, & non audiuimus. Idcirco venit super nos tribulatio ista. Magnum est hoc lenimentum doloris, penetrare corde, id nos mereri. Dolor flagelli, inquit Gregorius, temperatur, cum culpa cognoscitur, quia tanto quisque ferramentum medici patientius tolerat, quanto magis putridam conspiciat, quod fecit. Peccatum autem, ait S. Chryl. Iostomus, est veluti sanies, pena verò vel tribulatio est sicut ferramentum medici. Intellegat homo, inquit S. Augustinus, Medicum esse Deum, & tribulationem medicamentum esse ad salutem, non penam ad damnationem: sub medicamento positus vreris, secaris, elamas; non audit Medicus ad voluntatem, sed audit ad sanitatem. Et in Pl. 50. alibi, tribulationem vocat, Medici Dei ferramentum. Idèd viri sancti, ut ait S. Gregorius,***

72. l. 1. Reu. cap. 12. 73. l. 30. mor. cap. 17. l. 10. mor. cap. 25. Gen. 42. 21. l. 10. mor. cap. 9. 74. l. 6. ad pop. in Pl. 121. Et in Pl. 50. l. 7. mor. cap. 8.

cap. 48.

hom. 14.
in Acta.Matth. 5.
47.
Ierem. 35.75.
f. de con-
uerf. ad
Clericos
cap. 30.relig. hift.
cap. 4.l. 1. vite,
cap. 5.

quia mentis sua corruptionis vulnus sine putredine non esse considerant, libenter se sub manu Medici ad sectiones parant. Quin & Epicetus in Enchiridio, homini iniuriâ affecto iubet dicere: Si is qui me iniuriâ afficit, probè me nosset, plura dixisset. Quod dictum cum reperisset S. Chryostomus, dixit: Admirari est cum stupore quæ dixi, atqui imitari oportet. Idem enim, quæ ab exteris dicta sunt diximus, non quod non habeamus innumerabilia in Scripturis, sed quod magis hi possum confundere, quoniam & Scriptura nouit ad confusionem loqui. Sicut quando dicit: Nonne & Ethnici hoc faciunt? Propheta autem Ieremias filios Rechab in medium adduxit, paternum mandatum nequaquam preuaricari volentes. Sanè qui penetrat, quàm malum sit peccatum veniale & quantas pœnas mereatur, nihil molestem detrectaret, quia nihil tam molestem ei posset accidere, quo non mereatur grauius quoduis peccatum. Hinc S. Bernardus: Non sunt condigna pœnes huius temporis ad præteritam culpam, quæ remittitur. Hinc magni Sancti & in se grauissimè puniebant peccata proptia, leuia, & libentissimè pro illis tolerabant omnes linguarum iniurias. Primi est admirandum exemplum, quod scribit de Eusebio Theodoretus. Qui quod oculos conuerterat ad videndum agricolas arantes, dum alter ei assidens Euangeliorum Historias legeret & ei explicaret, hæc pœnâ oculos affecit: ut neque campum illum vquam aspiceret, neque caelesti pulchritudine, & chori astrorum aspectu frueretur, sed angustissimâ viens semitâ id est, vnius palmi ferente ad Oratorum, extra eam deinceps egressi non est passus. Vt autem ad id traheret quoque aliqua necessitas, cum lumbos zona ferrea ligasset, & grauisimum collare collo imposisset, alio ferro coniunxit zonam collari, ut hoc modo inclinatus cogereetur continuo ad terram aspiceret, quod continuauit totos quadraginta annos, quibus postea vixit, nunquam se erigens, nunquam caelum aspiciens. Pondera, quàm leue fuit peccatum (si tamen fuit peccatum) & tamen quantoperè tam diu castigatum. Quid ergo merentur maiora nostra? Cùm ergo multis simus digni supplicii, præsertim quæ in Purgatorio infliguntur, lucrum putemus, hæc euadere per tribulationes & iniurias linguarum. Sed etsi Purgatorium non esset, aut illud non mereremur, ob sublata mediis à Christo concessis, omnem culpam, & pœnæ obligationem, adhuc peccata commissa contra infinitam Maiestatem Dei, digna essent hac in nobis per tribulationes vindictâ, ut Sancti puri omnino à culpâ & obligatione pœnæ ea in se castigant. Vera pœnitentia, inquit B. Aloysius Gonzaga, eousque pergit, ut non solum Dei misericordiam culpas remittentem cognoscat & remittitur sed ad honorem Diuine iustitiæ, vehementissimè cupiat iustas omnium suorum peccatorum pœnas subire. Et quidem hic est animi sensus in virtus in magnâ innocentia viuientibus, multo autem magis vigere debet in iis, quorum motes re-

præsentans S. Iacobus ait: In multis offendimus omnes. Quocirca benè monet Seneca: Affecti sumus pœnâ succurrat non tantum quid patiamur, sed quid fecerimus. In consilium de vitiâ nostrâ mittamur. Si verò ipsi dicere voluerimus, plura licet nostram affigamur. Si volumus æqui omnes rerum iudices esse, hoc primum nobis suadeamus, neminem nostrum esse sine culpâ. Hinc enim maxima indignatio oritur. Nihil peccavi, nihil feci; imò nihil fateris. Indignamur aliquâ admonitione, aut coercitione castigatos, cum ipso tempore peccemus, cum malefactum aducimus arrogantiam & contumaciam. Quis iste, qui se proficitur omnibus legibus innocentem?

Quantum excitamentum, quod nos mouere debet ad toleranda eo quo dicam modo mala, quæ patimur, est Christi exemplum. Christus passus est pro vobis, inquit S. Petrus, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia eius. Qui, ut ait S. Bernardus, triginta & tribus annis super terram visus, & cum hominibus conuersatus, etiam habuit in factu calumniatores, in dictis insultatores, non habens vbi caput suum reclinaret. Hæc autem periculi non tantum, ut peccata nostra aboleret, & pro eis satisfaceret, sed ut exemplum nobis imitandum proponeret. Ipse Dominus Prophetarum & Apostolorum, inquit S. Macarius, nobis præbet exemplum: contumeliis affectus, spineam coronam gestauit in capite, punita quoque, colaphos, & crucem sustinuit. Quapropter si Deus ita est conuersatus super terram tu debet eum imitari. Et S. Chryostomus: Dei Filius pro te mortuus est, tristitiam, pertulit, & agoniam, mortem passus turpissimam, & ante mortem flagella, opprobria, derisiones, atque conuicia, te docens, in omnia generosè seras. Multum profectò confert, inquit idem, ad incitamentum virtutum, Magistrum luculentum indefinenter aspiceret, nec cedentem. Quocirca quod S. Ildorus Pelusiorum S. Chryostomi discipulus, Antonio Diacono scripsit, multa passo à Zolimo Presbytero, idem quibus sibi scriptum putet, si quid ab alio patitur: Etsi Zosimus, qui Presbyteri speciem præfert, petulantiam admodum tyrannicè in te debaschatur; at tu tamen ea quæ à Iudæis aduersus Dominum perpetrata sunt, cum animo tuo perpensens (quo tempore terra quoque ipsa mouebatur & concutiebatur, locum, quod sugeret, querens, ut nè scelus illud perspiceres, quod aduersus Deum quidem suscipiebatur, verum carnem dumtaxat attingebat) fac strenuo ac generoso animo seras. Vide eundem l. 3. ep. 44. Hæc est Christi voluntas, per verba eius nobis declarata multis modis. Vt enim ostenderet rei necessitatem, variis modis inculcauit. Primò, per quatuor Beatitudines: Mansuetudinis, Humilitatis, Misericordiæ (cuius actus est parcere aduersariis) Pacis & Patientiæ in persecutionibus. Secundò, vetando iram internam, verba & facta externa, iniuriola. Omnium qui irascuntur Fratri suo, reus erit iudicio. Tertiò, iniungendo reconciliationem cum inimico. Si offers munus tuum ad altare & ibi recordatus fueris quod frater tuus habeat aliquid aduersum te, vade prius reconciliari fratri

fratri tuo. Quarto, concordiam cum aduersario
 suadendo. Esto consentiens aduersario tuo. Quinto,
 annullando poenam talionis, oculo pro oculo,
 dente pro dente. Sexto, amputando lites: Qui vult
 tecum in iudicio contendere, & tunicam tuam tollere,
 dimitte ei & pallium. Septimo, iubendo amare
 & benefacere inimicos; Diligite inimicos vestros,
 & benefacite his qui oderunt vos. Octauo, confir-
 mando hoc preceptum instructione datâ de
 orando: Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos di-
 mittemus debitoribus nostris. Nono, promittendo
 remunerationem: Si remisistis hominibus peccata
 eorum, dimittet & vobis Pater caelestis delicta vestra.
 Decimo, addendo minas: Si non dimiseritis homi-
 nibus, nec Pater vester dimittet vobis. Undecimo,
 principio illo naturæ exposito, id stabiliendo:
 Omnia quaecunque vultis, ut faciant vobis homines, &
 vos facite illis. Duodecimo, prædicendo cruces:
 Venit hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur ob-
 sequium prestare Deo. Et si me persecuti sunt, & vos
 persequentur. Decimotertio, incitando ad por-
 tandam crucem quotidie: Qui vult venire post me,
 tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Deinde
 Christus nobis suo exemplo commendauit pati-
 entiam in aduersitatibus, siquidem totâ vitâ
 sua omnia genera persecutionum sustinuit. Totâ
 vita Christi, inquit Thomas Kempensis, crux fuit,
 & martyrium. Et alibi ait Christi nomine: Ab hor-
 ta ortus mei, vsque ad exitum in cruce non desuit mihi
 tolerantia doloris. Defectum rerum temporalium ma-
 gnum habui multâ querimonias de me frequenter au-
 diui: confusiones, & opprobria benigne sustinui: pro be-
 neficiis ingrati tudinem recepi; pro miraculis blasphemias:
 pro doctrinâ reprehensiones. Totus amicus conuer-
 sationis Christi in mundo, ait S. Ambrosius, diuersa-
 rum habuit certamina passionum. Esuriuit, sitiuit, pro
 nobis vapulauit, pro nobis contumeliarum indigna tol-
 lerant. crucem ascendit, mortuus est pro nobis. Et nunc
 quid non patitur quodammodo, tot peccatis
 nostris offensus: Oboli quidam reuera viles, & nu-
 merata faciles sunt, inquit S. Gregorius Nyssenus,
 cum innumeris talentis comparati, aduersum nos deli-
 cta fratrum, si cum nostris aduersum Deum delicto con-
 ferantur. Dignum est tibi, inquit S. Bernardus, &
 multum expedit, compati, commori, conspeli, passo,
 mortuo, & sepulto. Ad hoc enim facta sunt eiusmodi,
 ut his omnibus cõfigeretur & conformetur vita Chri-
 stiani. Qui enim tanquam membrum Christi, dicit se
 in Christo manere, debet, sicut ipse ambulauit, & ipse
 ambulare. Nam propter crucem primum dictum est: Qui
 sunt Iesu Christi, carnem suam crucifixerunt cum vi-
 tiis & concupiscentiis. Propter sepulturam dictum est:
 Consepulti sumus Christo. Et idem ut validius compun-
 gamur & amplius moueamur, & curramus per om-
 nia, ac voluamus singula contendo funiculum, con-
 necendo fasciculum, de omnibus & singulis, qua facta
 referuntur de humili Dei Filio, de Summi Patris Vir-
 genito de Redemptore piissimo, de amantissimo Fratre
 nostro Occurrat itaque spiritualiter, & ingerat seip-
 sam Dominus cordibus nostris Christus, proditus, &

venditus à Discipulo, à Iudæis tanquam vile mancipiū,
 pretio satis exiguo comparatus, captus, tractus, & liga-
 tus tanquam homo sine adiutorio, scisso etiam verberis
 dorso; vellicatus genis facie spiritus illita, puncto ve-
 ribus capite, saucio latere, terebratis palmis pedibusque
 confosus, & tanquam iugulatori suo alludens, seipsum
 non reluctanter exposuit, & nudum caput, quasi incu-
 dem malleatorum ictibus patienter explicuit, dum pro
 nobis, per huius vite pelagus ad patriam de exilio
 transferendum, rapacibus piratis nulum proprie mortis
 exoluit. Quocirca si stultus, & indoctus appellaberis, re-
 miniscere eorum, inquit S. Basilius, que à Iudæis ia-
 ctata sunt in veram Sapientiam: Samaritanus es, &
 demonium habes. Alapa seu pagillo cesus: exipuit ali-
 quis in faciem: Eadem & Dominus est passus, nec enim
 ab expuentibus, aut cadentibus faciem auertit. Calum-
 niam pateris: & Dominus Tua laceratur vestis: & Do-
 mino quoque vestis per vim extracta, & super eam
 missæ sortes. Nondum condemnatus es, nondum cruci
 affixus, Multa tibi toleranda, ut ad eius imaginem per-
 uenias. Talia & horum similia tibi succurrat mentis
 tua impetum, ac iram compefcant. Similes namque
 praprationes, & animi dispositiones, morsus cordis, &
 impulsus facile delebunt, & animi cogitationes in tra-
 quillum statum deducunt. Sic S. Tetesia, commen-
 dans & explicans usum orationis mentalis; Si
 quâ, inquit, arumna, aut tristitia opprimaris, intue-
 illum in horio Gethsemani obeuntem, & considera,
 quantam ille tunc tristitiam in corde suo gereret, cum
 ipse qui ipsamet est patientia, suam tristitiam indicet,
 deq; eâ exposulet. Aut respice illam ad columinam li-
 gatum, panis & tormentis vndeque oppletum, &
 toto corpore flagelli frustillatim concisum, idque ex
 vehementi amore, quo te prosequitur. Hic vidit illum a
 his exagitatam, ab aliis consputum, ab amicis abnega-
 tum, & ab isdem derelictum, neminem ut habeat, qui
 ipsius causam agat: frigore rigidum, & ita derelictum
 & solum, ut inuicem intuentes, inuicem solari possitis.
 Denique respice crucem baulantem, & ita sub eâ ge-
 mementem, ut ne spiritum quidem attrahere permitte-
 retur: respiciet ille te vicissim blandis & benignis oculis,
 sed lacrymis oppletis, & suorum ipse tormentorum
 obliuiscetur, quod te in tuis arumnis soletur. Tantum-
 modò ipsum adeas, tuam ab ipso consolationem mutua-
 turâ, & caput tuum, quo illum aspicias, versus illum
 inclines. Similia proflus consilia ipse Christus
 Dominus dedit S. Gertrudi. Deinde etsi nullum
 esset præmium pro aduersitatibus æquo animo
 & hilari toleratis; Non minor est gloria, inquit B.
 Laurentius Iustinianus, Christi passionibus conformari,
 quàm sit cumulus beatitudinis eorum, qui mundi
 persecutiones pro Christo percipiunt. Idque probat
 illis S. Petri verbis: Communicantes Christi passio-
 nibus gaudete, ut in reuelatione glorie eius gaudeatis
 exultantes. Et, si exprobramini pro nomine Christi,
 beati estis, quoniam, quod est honoris, glorie & virtutis
 Dei, & qui est eius Spiritus, super vos requiescit. Vtrius-
 que latitæ ingens est causa. & persecutionem pati pro
 Christo & conformari Christo. De persecutione qui-
 dem merces, & de conformitate pronem honor. Et

79.

S. Basil. Coust. M5 c. 21. Chrylost. h. 69. in Marth. Stud. ser. 114. Call. Col. 18 c. 7. fin. Cael. l. 3. cap. 15. l. 2. c. 16.

subdit. Se propter Christum voluit transformare in singulos. ut caritatis compagine singulos reformaret in se conformaretq; sibi. Fecit se sicut te, ut te faceret sicut se. Quamquam dum libenter toleramus persecutiones & aduersitates, quodammodo cum Christo eius cruci affigimur, & hanc potissimum ob causam Religiosos Sancti PP. vocant Crucifixos, S. Basilius, S. Chrylostom. S. Theodorus Studita, & alij. Hinc Christum apud Caesariam ostendit per visum cuiusdam Cisterciensis Laici 15. Monachos cum Christo crucifixos, dicens: Hi sicut ex omni congregatione mecum crucifixi sunt, mea Passioni vitam conformantes suam. Sed pauci sunt tales. Ideo noster P. Petrus Faber, ut in eius Vita scribit Orlandinits, magis alienis angoribus angebatur, & dolentibus condolebat, quod bonum sui mali, pauci perpenderent, nec calamitatem sentirent a Deo esse iniectam, boni sui causa. Totam autem ingentium fraudem, atque metum in eo solo versari, quod Christi sortem reformidant ac pauent, veritas, ne statum illum, quem in cruce sortitus est ille, sortiamur & ipsi, aut certe, ne latronis boni, aut Beata Dei Parentis, aut Ioannis Euangelista similes fiam. Omnes enim omnium timores, angoresq; inde existere, quod nolint, vel sibi, vel suis quippiam euenire aduersi, siue iure, siue iniuria. Qui recusant calamitates, quas commertis sunt, qui quas se meritos non arbitrantur, Christi Domini condicionem refugere. Qui vero non sunt, sed vel amicorum doloribus, vel propinquorum miserere anguntur, eos Ioannis & Maria sortem horrere. Verumtamen, qua est cecitas mortalium, illud possimum vitari omnibus modis, ne quando ad statum redigantur similem, ad quem Christus in cruce redactus est. Itaque ad consolationem hac consideranda monebat, & illam ante oculos habendam Caluarij speciem: in qua Christus & latro bonus, de cruce pendentes, Mater autem Sanctissima, & dilectus Discipulus prope Crucem stantes, asidue spectarentur. Atque ita Christus Dominus dans modum pie viuendi & proficiendi in virtute, inter alia dixit S. Brigittae, ut habeat humilitatem in... iorem & exteriorem.

80. Quod si despicatur ab hominibus, recurat statim ad mentem suam, cogitando, quomodo ego Deus contempus & despectus patienter tolerabam; quomodo indignatus obmutui; quomodo flagellatus & spinis coronatus non murmurabam. Et alibi ait: Ego non poteram secundum iustitiam ordinariam ingredi in gloriam Maiestatibus absque tribulatione cum humanitate mea. Quomodo ergo ipsi intrabunt? Si Dominus eorum patiebatur, non mirum, si & ipsi patientur. Si Dominus ipsorum sustinuit verbera, non magnum, si ipsi sustinebant verba &c. Quamquam si saltem verba sustinuerint censoria & detraetoria, magnum Dei beneficium est; ob similitudinem, quam assequuntur, qui ea sustinent cum Christo, contumelias, conuictus, calumniae, exagitatio. Declarat hoc Christus Dominus B. Baptistae Veranae: Gratias inquit, age ex corde Deo pro poenit, quas tibi pro sua benignitate preparauit, & doleas amare de in quas tibi non preparauit, ob tuam ingratitude &

exiguum spiritum, & scias, tantam esse eius caritatem, ut vellet tibi dare omnia mala, ut habeat tibi dandi occasionem omnia bona. Cognito, & gratias age Deo, quod non merearis, ut tibi faciat tantum bonum, facere te conformem tibi per viam passionem. Quia hac est vestis nuptialis, qua ego verus Sponsus tuus semper vestitus. Scias etiam post bonam voluntatem, hanc esse rem pretiosorem, qua tibi a Deo dari possit, mala pati. Quod si fugies omne bonum, quia electio quam ego feci, tantum ex caritate, & amore patiendi, placuit in agnoperet Patri meo. Et ita opus est, ut & tu idem facias. Si vis similis esse mihi, ut sis accepta Patri meo. Hac quoque ratione excitauit Christus Dominus S. Gertrudem ad toleranda aduersa: Singula detrahentia verba, sume tibi loco virtutum (quibus dixerat Domino se carere) quibus exornata peruenies ad me: & ego compatiens pietate mea compulsius, benigne suscipiam te. Et quando plus conuersatio tua sine culpa reprobandur, eo amplius cor meum amatoriam blanditate tibi condescendat, quia per hoc efficietis mihi simillima, qui in operibus meis semper habui peruersores. Malus miles est, inquit Seneca, qui imperatorem genens sequitur. Sponsus anime Christus, inquit S. Bernardus, non putat quicquam persuasibilis fore ad inuendum certam, quam si se ipsum certant, aut exemplum proponat aut premium. Vtrumque se totum exponit pro te; & speculum patienti & premium patientis. Vtrumque fortiter prouocat, ac vehementer accendit. Tu doces manus meas ad praelium, exemplo virtutis tuae: tu caput meum post victoriam, tua coronam praesentia Maiestatibus, siue quia pugnantem te spectro siue quia te expecto, non solum coronantem, sed & coronam: in viroque mirabiliter tibi me allicis, utique sumis violentissimus ad tradendum. Ideo, ut ait B. Laurentius Iustinianus, Inuictus fidelis & deuotus homo, his grauiora te sustinuisse pro se, & hac contemplatione edoctus, hoc amoris fulgore irradiatus, se totum exponit pro te; indignum mihi arbitram fore, ut foreat in saeculo seruus. Domino Crucifixo, Patiamur ergo alacri animo, quae Christus imperator noster, nostri causa est passus, & nostri nostrae bene impressa habeamus illa verba, quae Christi nomine, ex Christi sensu habet Thomas Kempensis: Fili, ego descendi de caelo pro tua salute, suscepi tuas miserias, non necessitate, sed caritate trahente, ut patientiam disceres & temporales miseras non indignanter ferres. Nam ab hora ortus mei usque ad exitum in cruce, non desui mihi tolerantia doloris. Defectum rerum temporalium magnum habui, multas querimonias de me semper audiui. Confusiones & opprobria benigne sustinui; pro beneficio ingratitudinem accepi, pro miraculis blasphemias, pro doctrina reprehensiones. Nolumus ergo esse discipuli & serui super Magistrum, & Dominum nostrum: & tunc tantum conueneramus, si plura & grauiora (quod nunquam contingere poterit) quam Christus sit passus, nos inuulerint.

In Chronicis Minorum scribitur de quodam dimitte, honorato, & in deliciis educato, cum Ordinem Minorum esset ingressus; & Ordinibus

4. par. Chron. S. Franc. l. 7. c. 24.

1.40. 60. Inlin. du. pictans. l. 47. 14. Cant. In. cap. 1. dis. & perf. mon. conu. 1. 1. c. 11. num. 1.

asperitate probata, eam ferre non valens, redire ad seculum velle, ante imaginem Crucifixi oranti apparuisse Christum, & eius Matrem, interrogasseque cur exire vellet: illi vero asperitatem Ordinis esse dicenti, Dominus leuans brachium dextrum, ostendit vulnus lateris sanguinem stillans, & ait illi: Extende brachium, & mitte hoc manum, & vnge eam lateris mei cruce: & quando mentem subibat aliqua austeritas, vel rigor, riga ea hoc sanguine, & quantumcunque difficile fuerit, facile & suauis fiet. Quod Nouitius ille exequens quacunq; tentatione adueniente, recordabatur Christi passionis, & statim omnia in magnam dulcedinem vertebantur. Quod ergo Nouitio illi victus & vestitus & habitationis asperitatem dulce reddebat, hoc alias crucis molestias, Christi plura passi exemplum, reddere debet iucundissimas & desiderabiles.

l. de im. c. i. m. 4.
 Quocirca bene monet Thomas à Kempis: Si ad vulnera & pretiosa stigmata Iesu deuotè confugis, magnam in tribulatione confortationem senties, nec multum curabis hominum despectiones. facilliterq; verba detrahentia perferres. Christus fuit etiam in mundo ab hominibus despectus, & in maximâ necessitate à nobis & amicis inter opprobria derelictus. Christus patitur voluit, & despicitur, & tu auides de aliquo conqueri? Christus habuit aduersarios, & oblocutores, & tu vis omnes habere amicos & benefactores? Vnde coronabitur patientia tua, si nihil aduersitatis occurrerit?

Iria. perf. cap. 16.
 Concludam hoc punctum consideratione S. Teresie, quam habet in itinere perfectionis: Video, inquit, Domine, omne nostrum damnum ex eo provenire, quod oculos in te non coniciamus. Si enim nihil aspiceremus, per quam viam statim id pertingeremus, sed quod oculos in veram viam non coniciamus, hinc milites cadimus & cespitamus, & à viâ erramus. Adèd quidem nobis ea videtur noua, nunquam vtrita & conculcata esse videatur. Deplorandum sanè, & miserum est videre, quod interdum circa hoc contingit. Ideo dico, videri nos nec Christianos esse, nec vnquam in vitâ Passionem Dominicam legisse. Si quando enim vel minima occasio incidit, à qua periculum sit, vt minoris, quam libeat nobis, ab aliquo stamus, nec vnquam id posse ferre videamur. Nam statim dicunt: Non sumus Sancti. Non sinat Deus, carissima, si quando aliquid imperfecti commiserimus, dicamus, non sumus Angeli, non sumus Sancte. Cogitate, quamuis Sancte non simus, possemus tamen esse, si admittamur, Deo auxiliarem manum ex parte suâ apponente & nos iuuante.

82.
 Quantum excitamentum quod nos mouete debet ad libenter patiendum aduersa, est magna consolatio argumentum, quod S. Catharina, Deo reuelante, didicit, talem patientiam esse signum Dei in animâ per gratiam inhabitantis. Nam capite 10. Dialogorum suorum, quos cum Patre æterno habuit, & quorum doctrinâ ei Deo reuelante fuerunt traditæ (teste Pio II. in Bullâ Canonizationis, & Urbano VIII.

in Lectionibus Diuini Officij à se approbatis) in hoc, inquam, capite sic Deus dixit: *Arboris medulla, videlicet affectus vere caritatis, existens in animâ, est inuicta patientia. Quæ signum est euidentis, ac aperitissimè demonstrans, animam in me consistere pariter, & in eâ me per gratiam esse.* Iterum Deus ei dicit: *Vi fructus noster quotidie crescat, ego prouidebo, purgo vos cum variis tribulationibus, iniuriis, derisionibus, infamiis, contumeliis & impropriis, in dictis & factis, fame atque siti, sicut mea bonitati concedere placeat vnique, prout video portare posse. Quia tribulatio signum est aperte demonstratum, quod in animâ caritas est omnino perfecta, si cum dulci patientiâ tolleretur.* O magna est valde tribulatum iniquè felicitas! Quando Deus dat alicui, vt mortuus suscipiat, inquit S. Chrysostomus, minus dat, quam cum dat donum patiendi. Pro miraculo enim debitor sum Deo: at pro patientiâ debitorem habeo Christum. O rem admirandam! & donat mihi, & super hoc, ipse debet mihi. Quocirca mirum non est, quendam senem in Vitis Patrum, interrogatum à quodam Fratre, vt diceret vnâ rem, quam custodiret & viueret per eam, respondisse: Si contumeliam pati potueris & sustinere, magnum est hoc, & super omnes virtutes & mandata. Merito ergo S. Teresia dicebat, teste Ribera in eius vita, & vt ipsamet scribit in vitâ suâ, & in itinere perfectionis: *Quod maius signum voluit homines Diuini erga se amoris, quam si fiant participes sue crucis: Et ita Sanctus ille Magister spiritus & Confessarius S. Teresie, noster P. Alvarez, cum valde fuisset & in Hispaniâ & Romæ infamatus, & quidam ei retulisset, quæ de eo dicebantur, subrisit, editis singularis lætitiæ indicij. Quod aduertens ille, qui illa referebat, interrogauit, cur ipse ad eum exultaret: Cui ille cum singulari lætitiâ respondit: Quia nunc video, Deum mihi bene velle, quoniam per amicorum suorum viam me deducit. Nam diu sollicitus fui, quod videretur mei Dominus oblitus. Erat enim de numero perfectorum illorum, quos ita describit Deus Pater commendatis coram S. Catharina Senensi: Anxio desiderio currunt induti Iesum Christum Crucifixum, & gloriantur in suis opprobriis atque pœnis: & tanto magis gloriantur, quanto grauiora se tolerare viderint: immo sustinendo multas tribulationes, vndeunque proveniant, ipsi percipiunt inde refrigerium in desiderio mortis. Et aliquando ex desiderio & affectu sustinendi pœnas, aliquo modo mitigatur illa pœna desiderij, quam habent à corpore solui. Isti tolerando pœnas, habent inde consolationem: quando verd non habent aliquam pœnam ad tolerandum, habent amaritudinem, dubitantes atque timentes, ne fortè pro bono quod operantur, velim in presente vitâ premiari, vel quod eorum operatio non sit mihi accepta. Sed eos permittendo tribulari, valde læsantur se restitui pœnis & opprobriis Iesu Christi crucifixi. Vnde si possibile foret eis, habere virtutem absque laboriosa pœnâ, non acceptarent. Potius enim eligunt in cruce cum Iesu Christo delectari, & cum pœnâ virtutem acquirere, quam alio modo vitam æternam habere. Huc referenda est illa S. Gregorij Papæ consolatio: In*

tanto, inquit, existimet se Deo placuisse quis omnipotenti, quando se peruersis hominibus displicuisse cognoscit. Quod etiam locum habet, dum quis sine iusta causa à se data, etiam bonis displicet, uti supra vidimus, & capite sequenti magis apparebit ex Sanctorum magnorum crucibus, quas etiam à bonis & sanctis viris iisdem impositas, æquo & læto animo portarunt, & hac ratione se multum in virtutibus, præsertim Dei amore, profecisse demonstrant. Prorsus sublimè volat, inquit S. Bernardus, quisquis ille est, quem non modò

86. f. i. in fe-
sto S. An-
dr.
de interna
const.
c. 5. fia.

87. Sextum excitamentum est, quod nos mouere debet ad patienter toleranda aduersa; quia hac ratione verum amorem, & tot titulis Deo debitum obsequium erga eum demonstramus. Tunc

I. de laude
Martyrij
c. 5. dial.

omne fidei robur expenditur, inquit S. Cyprianus, tunc credulitas comprobatur, cum in sermones vulgi, atque in opprobrium veneris. Docuit hoc Deus Pater S. Catharinam Senensem alloquens: Cogita, Filia, quod amor Diuina caritatis, qui viget in anima, copulatur, & vniitur ad eum perfectâ patientiâ, quod vnum ab alio non valet separari. Quare debet anima eum diligere, atque disponi amare me, similiter eligere amore mei, tolerare penas, vnde cumque proueniant, vel qualitercumque ei concessero, quia patientia probatur solummodo in penis. Ergo virtus corde portate, nam aliter Filij fideles, atque Sponsi meæ veritatis non effectus, nec honoris mei, & animarum salutis in veritate videremini gustatores. Suprà quoque dixerat: Valde mihi gratum est, pro animarum salute, iugiter vsque ad mortis horam labores, & penas, vnde cumque proueniant, vehementer desiderium tolerandi, quia quanto sustinetur amplius, tanto magis dilectionis meæ signum ostenditur. Et ita B. Ioannes Columbinus, ut scribit in eius vitâ Feus Belcarus, dixit quibusdam læminis conuersis à se ad vitam perfectam: Nul- lum signum potestis ostendere Christo maioris amoris, quam patientiam. Amor erga Deum est, sicut calor naturalis, qui cibos omnes digerit. Et sicut debilis stomachi est, inquit Aristoteles, cibum duris- simum non posse concoquere, ita pusillanimitas est, verbum durissimum non posse sustinere.

1. 4. Eth.
cap. 3.

88. Septimum excitamentum: Valde proderit, si cogitemus, Deum velle, ut ab hominibus exagitemur, quibus quasi instrumentis vti- tur ad nos purgandos & præseruandos à multis malis, in quâ florente fortunâ multi prolabantur; & ad ditandos multis meritorum cumulibus per generosam patientiam congregatis. Hoc modo Dauid conuita Semei æquo animo tulit: Dimitte eum, aiebat, ut maledicat; Dominus enim præcepit ei,

2. Reg. 16.
20.

ut malediceret Dauid. Et quis est, qui audeat dicere, quare sic fecerit? Sic S. Iob, non tanquam à creaturis, sed à Deo perfectas calamitates suas, tranquillâ mente excepit; Dominus dedit, Dominus abstulit. Ad hanc legem, inquit Seneca, animus noster aptandus est, hanc sequatur, huic pareat, & quæcumque fuerint, debuisse fieri putet, nec velit obiurgare naturam. Optimum est pati quod emendare non potest, & Deum, quo auctore omnia proueniunt, sine murmure conitari. Hic est magnus animus, qui se Deo tradidit. At contra ille pusillus ac degener, qui obliuiscitur, & de ordine mundi malè existimat, & emendare mauult Deos quam se. Sic Epictetus: Et, quod accidit, semper acquiesco. Melius enim est, quod Deus vult, quam quod ego volo. Adsum ei seruus & minister, adeoq; pedissequus, ad eadem contendo, nec alia expecto. Idemq; quod ille, volo, & ego quoque & sentio. Quid à Christiano dici potuit melius? Sic & alter Ethnicus Dio Charidemus: Quæ nobis, inquit, acciderunt, sic facta sunt, ut Deo visum sit. Nihil autem, quod à Deo fiat, durum existimandum, neque grauius ferendum est. Vt & alij sapientes admonent, & maxime Homerus, aduersus, non reuerenda esse hominibus Deorum dona. Rectè deorum opera, dona nominans, quod omnia sunt bona, bonis, alicuius gratiâ fiunt.

Iob. 1. 17.
cp. 107.

Si ergo iste fuit Ethnicorum sensus, quanto magis Christi fide imbutis, Diuinae suæ voluntatis, seu dispositionis autoritate omnia aduersa condire, & tanquam mel & fauam expectere, eisq; dum accidit, frui debent; præsertim cum sciant verum esse, quod ait Apostolus, momentaneum hoc, & læue tribulationis nostræ in presentibus, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operari in nobis. De quo munere, inquit S. Macarius, quod consecuti sunt Christiani, hoc rectè quis dicere possit: Nempe si quis ex quo creatus est Adam, ad consummationem vsque mundi, certaret contra Satanam, & perferret afflictiones, magnum nihil perageret, collatione factâ cum gloriâ, quam est adepturus, quia regnaturus est cum Christo per infinita secula. Denique siue homo peccatis onustus sit, & purgatione tribulationum indigeat, siue innocens, aptè accommodari potest ei, dum est afflictus, aureum dictum cuiusdam senis apud Ruffinum, sic ægiotum quemdam recreantis: Si ferrum es, per ignem (tribulationis) ariginem amittis; si vero aurum, per ignem probatus, à magnis ad maiora procedis. Ne anxieris ergo, frater. Si Deus te vult in corpore torqueri, tu qui sis, qui molestè feras, sustine ergo, & roga Deum, ut quæ ipse vult, illa concedat. Et ut monet Thomas à Kempis, Quando ad hoc veneris, quod tribulatio tibi dulcis est, & sapi pro Christo, tunc bene tecum esse aestima: quia inuenisti paradysum in terrâ. Quamdiu pati graue tibi est, & fugere queris, tam diu malè habebis, & sequetur te vbique fuga tribulationis. Hunc pium affectum conformitatis cum Diuina voluntate habuit ille sanctus pauper & mendicus, landatus à nostro Cornelio à Lapide, & à Taulero, quem ibi fusè citat. Fuit, inquit, insignis olim quidam Theologus, qui annis octo

1. 4. cap. 7.

1. Cor. 4.
17.
89.
hom. 15.

90.

Ruff. 1.
num. 177.
Palsch.
6. 10. n. 1.
Rof. v. p.
36. n. 16.

91.
1. 2. de im.
c. 12. n. 11.

92.

pag. 174
cont.

dominus precibus a Domino id cupiebat obtinere; ut ipsi hominem quendam ostenderet. qui eum viam veritatis edoceret. Cuius vice quidam vobemontis homo huius rei flagrant desiderio; vox quadam calius lapsa; ira eum allocuta est: Exi foras ad limina templi. & offendes illic hominem qui te viam veritatis edocet. Exiens igitur invenit mendicam quendam, diruptis foratilis luto spe pedibus, cuius vestes in uniuersum vix tribus obolis suppatae, quem salutans ita affatus est: Deo tibi Deus prosperam mane. Respondit mendicosa: Non memini me unquam aduersum manum habuisse. Et Magister: Cur inquit, id fortunatum te faciat Deus? Quid ita loqueris? respondit mendicosa: Sed nec infortunatus aliquando fui: Et illi: Velle est: id quid sibi hec tua verba volunt? Et pauper: Nihilquam, ait, infelix sum: Rufus magister: Saluet inquit, te Deus: iam nunc aperit os loquere: neque enim capio, quid dicas: Tuim pauper respondit: Id sicut amittenter. Optabas mihi Magister, prosperam mane, & ego me nunquam aduersum habuisse respondit: quando enim fame premitur, Deo laudo: si frigus patior, si grando, si nix, si pluuia cadit, si aura strata est vel turbulenta, Deum laudo: si miser sum atque despectus: Deum similiter laudo, & idem nunquam triste mihi mane contigit. Optabas etiam me fortunatum fieri, & ego nunquam me infortunatum fuisse respondi: non enim cum Deo viuere, certisq; sanis, quicquid ille facit, non posse non esse optimum. Unde quicquid vel ipse dabit vel euenire mihi permittebit: sive gratiam id esse, sive contrarium, dulce, vel amarum, laetus id tanquam optimum ab ipso suscepi. & idem nunquam infortunatus fui. Dicebas praeterea, ut felicem me faceret Deus, ad quod ego similiter, nunquam me infelicem fuisse subiunxi: soli namq; Diuina voluntati inhaerere statui, in quam si integre meam transfudi voluntatem, ut quicquid ille vult, & ego velim; & meam ipsi voluntatem ex integro resignaui. Quam diues anima fuit, & plena thesauris virtutum caelestium istius mendicis.

CAPVT QVARTVM.

Magni Sancti, magna passi, suo exemplo excitare nos debent ad amorem crucis & patientia.

Quod improbus homo, inquit S. Iulianus Pelagioti, secunda omnia habeat, ac contra vir probus, atque omnibus laudibus, qua in hominem cadere possunt, cumulat, in acerbissimis malis versetur, res profecto est consuetu atque comprehensu difficilis, atque humana natura modum excedens. Id enim Diuini iudicii permittere necesse est. Sed hoc ipsum afflictis & iniqua pallis magno est solatio, quod idem Sanctus alias scripsit: Ne odio sinis, hoc nostri arbitrij non est, ac forte esse ne quidem fieri potest: omni enim modo praestantissime quique viri improbi iniusti sunt, ac propterea sancti viri huiusmodi odium subierunt. Et, ut eius Magister S. Iohannes Chrysostomus scripsit, nullus unquam ex his qui Deo maxime car

atque acceptabiles fuerunt sine pressuris vixit, etiam si non ita nobis videatur &c. Videbis, omnes prius aduersitatibus probatos, ita demum Diuina familiaritate dignos habitos fuisse, maximamq; ad illum habuisse confidentiam. Et certissimum est, quod scriptum reliquit S. Teresa per viam difficultatis ac laborum a Deo conditi eos, quos multum diligit: & quod magis eos diligit, et etiam per grauiores difficultates eos conducere. Hinc S. Hieronymus: Difficile est in maledica ciuitate, si honeste detraherent, & pura & munda maculare, non aliquam sinistrum ramoris sabulam contrahere. Unde quasi rem difficillimam & penes impossibilem optat Propheta potius quam praesumit, dixit: Beati immaculati in via, qui ambulat in lege Domini, immaculatos in via viuis seculi appellat, quos nulla obsecanti riuoris aut a maculari, qui opprobrium non acceperint aduersus proximos suos. Plena sunt historiae Ecclesasticae talium exemplorum. Collegit multas calamitatis Claudius Episcopus, & obseruauit de calumniatoribus haereticorum quomo. Conradus Brunus, Omnis autem quam plurimis, adferant aliqua exempla, non aequae omnibus perspecta, excepta ex vitis eximiorum Sanctorum & Ecclesiarum Doctorum, quorum lectione, afflicti & pressi, & humiliati ab omnibus, non tantum a malis sed etiam a bonis & piis, & quidem sine iusta causa a se data insaniati, possunt se excitare ad laetam crucis baulationem, & ad amorem auctorum crucis, ac crucis ipsius manus ac intensius desiderium.

Apostoli in primis, post impugnata a diuiculis perpetuam Mariae Virginitatem, non effugerunt linguas detractorum viperas. Nam Marcion Haeresarcha, & Valentinus noui heresis promulgator, ex Apostolorum Petri & Pauli contentione, ausus est sigillate Apostolorum ignorantiam, quod adhuc aliquid eis defuerit, ad perfectam de rebus Christianae Religionis scientiam consequendam, aliamque Euangelij formam superinductam a Paulo, citra eam, quam praemiserant Petrus, & ceteri, prout Tertullianus, qui eius confutat temeritatem, & retundit procaciam, testatur. Marcion vero, qui non recipiebat Apostolos, eius occasione contentione, ipsos non incesse rectam via ad veritatem Euangelij, exclamare solitus erat, tanquam in prauaricatores atque simulatores, quem idem refellit Tertullianus.

Rursum Porphyrius haec eadem legens, in Paulum inuehitur, eumque procacitatis arguit, quod Principem Apostolorum ausus est reprehendere, & arguere in faciem, ac rationem cōstringere, quod male fecerit, id est, in eo errore fuerit, in quo fuit ipse, qui alium arguit delinquentem, ut scribit Hieronymus.

Post ipsum Iulianus Apostata in Petrum effutire blasphemias non dubitauit. Nam de eo, inquit Cyrillus: Cauillatur & hypocritam esse dicit, & per Paulum reprehensum, eo, quod interdum Gra-

0.131.
107.
10.1.
10.2.
10.3.
10.4.
10.5.
10.6.
10.7.
10.8.
10.9.
10.10.
10.11.
10.12.
10.13.
10.14.
10.15.
10.16.
10.17.
10.18.
10.19.
10.20.
10.21.
10.22.
10.23.
10.24.
10.25.
10.26.
10.27.
10.28.
10.29.
10.30.
10.31.
10.32.
10.33.
10.34.
10.35.
10.36.
10.37.
10.38.
10.39.
10.40.
10.41.
10.42.
10.43.
10.44.
10.45.
10.46.
10.47.
10.48.
10.49.
10.50.
10.51.
10.52.
10.53.
10.54.
10.55.
10.56.
10.57.
10.58.
10.59.
10.60.
10.61.
10.62.
10.63.
10.64.
10.65.
10.66.
10.67.
10.68.
10.69.
10.70.
10.71.
10.72.
10.73.
10.74.
10.75.
10.76.
10.77.
10.78.
10.79.
10.80.
10.81.
10.82.
10.83.
10.84.
10.85.
10.86.
10.87.
10.88.
10.89.
10.90.
10.91.
10.92.
10.93.
10.94.
10.95.
10.96.
10.97.
10.98.
10.99.
10.100.

55.
Itin. pers.
cap. 18.
ep. 16. ad
Principiam.
Pl. 118. ti
Pl. 14. 3.
lib. 2. de
Contrae.
tia c. 9. &
10.
l. 2. de h.
tercicis
cap. 6.
96.
Baron.
Ao. 51.
32.
de pra.
scrip. c.
25.
1. 4. adu.
Marc. e. 3.
ep. 89. ad
August.
Con. Iul.
l. 9. flu.
cbrum